

SAULĖS PRISIKĖLIMO ŠVENTĖ

Vokiečių Ostern ir britų Easter lietuviškai yra Aušrinė

„Tai, kas dabar vadinama Krikščionių religija, egzistavo jau prosenoviu tarpe ir visą laiką gyvavo nuo pat žmonių rasės pradžių, kol Kristus stojosi kaimo ir nuo to laiko ši religija, kuri jau seniai egzistavo, pradėta vadinti krikščioniška“.

Sv. Augustinas

„Visos senovės religijų sistemos buvo statytos ant astronominės simbolijos“, rašoma Dr. R. Swinburne Clymer knygoje „Oziris misterijos“, 127 pusl. „Saulė reprezentavo arba simbolizavo vieną tikrą Dievą dvasioje, ne formoje. Mėnulis, Marija ar Isis, nesvarbu kuriuo vardu, buvo Dievo patė (žmona), simbolizavo Žemę, kuri atsinaujina (reprodukuojasi) pagal Jo valią, kad žmonės galėtų gimti ir gyventi. Planetos (ypač Aušrinė) buvo to Dievo pasiuntiniai arba kurjeriai, skelbiančiai laiką ir metų sezonus. Konsteliacijos (žvaigždynai) į šiaurę ir pietus nuo zodiako (Zodiakas yra įsivaizduotinis dangaus „žemėlapis“, padalintas į dvyliką lygių dalių, atitinkamai kiekvienam mėnesiui: sauisis — Aquarius — Vandennešis; Vasaris — Pisces — Žuvis; Kovas — Aries — Avinas; Balandis — Taurus — Bulius; Gegužis — Gemini — Dvyniai; Birželis — Cancer — Vėžys; Liepa — Leo — Liūtas; Rugpjūtis — Virgo — Mergelė; Rugsėjis — Libra — Svarstyklės; Spalis — Scorpion — Skorpionas; Zaltys; Lapkritis — Sagittarius, Saulys, Centauras ir Gruodis — Capricorn — Ožys) buvo vadinamos Viešpaties imperijos provincijos, kurioms Viešpaties Saulė visoms šviečia vienodai.

Paukščių Takas buvo didysis auksinis vieškelis, kuriuo šian ten keliaudavo dievai, angelai ir arkangelai, vieni išvykdamai iš, kiti grįždami į Dievybės sostą, visos gyvybės ir galybės Centras. Karas danguje, kurs tenai kartodavosi kasmet, reikiškė konflikta tarp šilumos ir šalčio, tarp vasaros ir žiemos, tarp gyvybės ir mirties, ir pirm visa kita, reikiškė amžinąjį konfliktą tarp žmogaus dvejojos prigimties, kol viena ar antra pusė paima viršų.

Aušrinės vaidmuo Velykų dramoj

Astronomija išsivystė neapsakomai lėtai, dangaus stebėtojas darant išvadą po išdavo iš savo nuogomis akimis padarytos patirties. Dėlto prosenelių išmintį tenka skaityti stačiai stebinančiai. Jie dangaus sklaidus išmatavo pagal dangaus kūnų judėjimų sezonus, visa tai pritaikydami savo — žmogaus — labui.

Savo lokalizuotas ir sugrupuotas žvaigždžių grupes jie išpėdavosi kokio nors žvėries, gyvulio, paukščio, žuvies, šliužo ar kt. forma, pagal kurias žiemos būdavo lengviau tas grupes surasti ir sekti. Tokių konsteliacijų jie susėkė ir lokalizavo bent 48. Prosenovės astronomija, atrodo, yra sritis, kurioje išsivystė simbolinis raštas ir braižyba.

Tačiau, kaip savo prigimtyje, taip visoje pasaulio santvarkoje senovės žmogus įžiūrėjo dvigubą principą — gerą, konstruktivų, išganingą ir blogą, destruktivų, žudantį ir naikinantį. Štai pavyzdys pačioje gamtoje: yra vasara, kuri duoda šilumą, gyvybę ir maistą; yra žiema, kuri visa tai naikina. Visko gero šaltinis yra saulė. Be saulės viskas beregint žūtų. Dėlto saulė yra didžiausias žmogaus ir visos gyvybės draugas, ir tuo principu visos religijos buvo sukurios.

Senovės astronomai buvo tie patys kunigai, kurie iš aukštų bokštų sekė dangaus dramą ir ją nuolat įvairino papildomomis misterijomis. Kiekvienai žvaigždei, juo labiau planetai, jie priskyre kokią nors gėrio ar blogio savybę. Greit visa dangaus aikštė pavirto kovų arena tarp nesuskaitomų dvasinių eskadronų, visur šviesos nešėjai, saulei ar jos pasiuntiniui priskiriant pergales vainiką, kad ir didelėmis kanciomis bei mirtimi pelnytą.

Dangaus drama nuo spalio iki kovo mėnesio

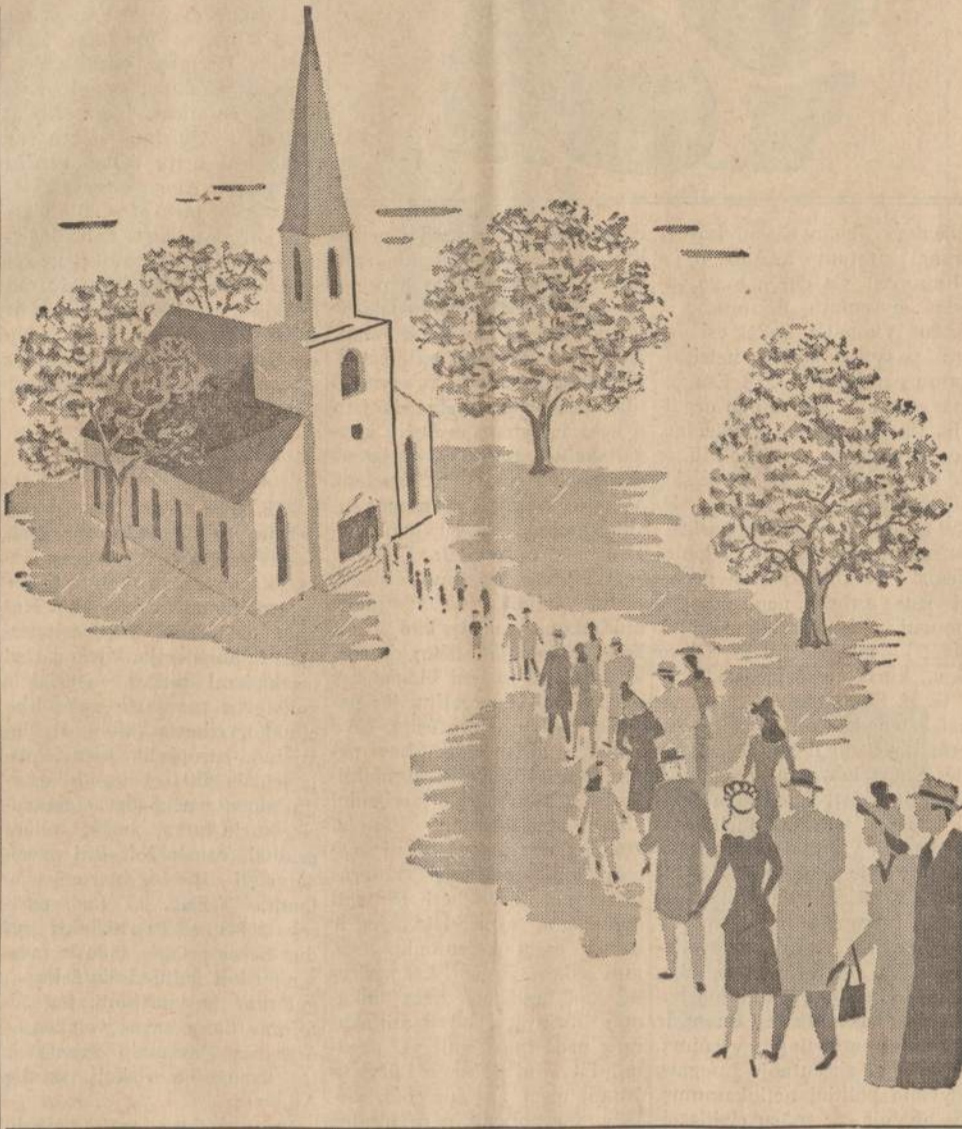
Žmogus tas kosminės gamtos jėgas grupavo, įvardino, pareigas ir galią suteikė, žvaigždes jasmenino, patį didžiausią ir šviesiausią dangaus šviesulį — Saulę pavadindamas visų daiktų Kūrėjų Kūrėjo atspindžiu, o saulės kalendoriui pridudamas dangiškos — dieviškos dramos roles. Ta dangaus drama taip sena, kaip žmogus pradėjo „fisolofuoti“, reiškia visą patį dalyką, kurs po tūkstančių metų, kitomis datomis ir vardais, bet ne per vieną jotą esmėje nepakeista šiandien yra vadinama krikščionybė: dievo sūnaus gimimas iš mergaitės, jo kelionė į Egiptą, jo triumfališkas vaikščiojimas tarpe žmonių; vieno jo paties mokinių išdavystė, jo nukryžiuojimas, jo nužengimas į Hades (pragarą), jo prisikėlimas ir įžengimas į dangaus šviesą, suteikiant visiems žmonėms gyvybę, naują gyvenimą.

Vasara. Liepos ir rugpjūčio mėnesiai yra saulės dievo karjeros triumfališkiausi mėnesiai, su vaisiais, gėrybėmis, gausa, sotumu ir pilnu gyvenimu. Senovės astronomų tas metų periodas vadinamas celestinėmis vestuvėmis: Liūtas (Liepos mėnuo) veda nekaltą mergaitę (Rugpjūtę). Tai yra dagos sezonas, vynuogių nokimas, gyvybės tiekiamosios jėgos — šviesos aukščiausias radijavimas. Rysium su šia sezonine gausa ir vynuogių fermentacijai geriausiu metu yra susieta ir legenda apie saulės dievo padarytą vyno padauginimą, pripildant kibirus vandens.

Saulėi danguje parėjus į Svarstyklę arba Balanso konsteliaciją, yra pats vasaros vidurys; čia jau išsibalansuoja dangaus mašinerija. Gyvenimas žemėje su savo gausa, džiaugsmiais ir stebuklais pradeda slinkti prie fatališkojo periodo — kada visų gerų dalykų išdavikas — Didysis Skorpionas, Aitvaras (Skorpio), tikriau Spalio mėnuo pradeda artėti...

Žmonių išganytojas, šviesos ir šilumos ar Saulės dievas, apriūpinęs žmones žemėje gyvenimui, gyvybei ir laimei reikalingais dalykais, dabar pats turi peržengti rudens dienos su naktim susilyginimą (equinox) ir iš čia palapsniui žengti žemyn ir žemyn, į pačią kosminės bedugnės prarają, — pragarą, Hades, Sheol, Acheron ir visokiais kitokiais vardais įvairių tautų kitaip vadinamą Tamsos viešpatystę.

Tos kosminės dramos artėjimui apreiškėti Skorpiono žvaigždyne pasirodo labai šviesi žvaigždės — Rytmečio sūnus — Luciferis, šviesos nešėjas. Jis pasirodo prieš saulę tekant, žemiau horizonte, lyg koks iškeiktas, nuvainikuotas angelas, ar apgauta mergelė, kaskart giliau smengas už horizonto. Tai Luciferis, nors pats šviesus, bet tamsą artinantis, dangiškojo išganytojo išdavikas, artėjantis perkirsti dangiškajam pasiuntiniui — saulės dievui ke-

lią, bet turįs ir garbingą vardą kaip „Rytmečio sūnus“ (Luciferis), reikalingas ir būtinai gyvenimui, nes be išdavimo nebūtų atpirkėjo.

Ryto sūnus, deja, per žemai nepasirodo dangaus horizonte ir kas rytas pastebimai žemiau, dingdamas vos aušros žarai apsišveičius. Reiškia, žmonijos gelbėtojas ir išganytojas, neseniai atnešęs visokių gyvybei ir gyvenimui reikalingų gerų dalykų gausą, artėja prie savo mįstalo — dievnamio vadinamo gremėzdžiškiausiu barbarišku žodžiu **bažnyčia**. Ką tas žodis reiškia? Tas žodis slavų kalba reiškia — dievų sandėli — božnica (dievyčia), kur sukraunami dievai, kada jie nevertojami ceremonijoms.

Aušrinė pavasarį paskelbia iš vakaro

Štai, gyvybę ir gyvenimą teikiantis gerasis saulės dievas įžengia į Aries (Avino-Avinėlio) konsteliaciją — kovo mėnesį, ateidamas pasaulio vėl išgelbėti nuo žiemos bėdų ir nepriteklių. Visa žemė ir visa jos gyvybė nepsakomai džiaugiasi. Jaunasis išganytojas įžengia į savo misijos kelią — išvesti žemę iš tamsos į šviesą, stebuklingai gydymas per žiemą apsirgusius ligonius, maitindamas išbadėjusius ir pripildydamas pasaulį dieviška palaima.

Visą šitą džiaugsmo gadyne artėjant paskelbia vakaruose pasirodžiusi nepaprasto skaistumo ir gražumo žvaigždė. Tai mūsų mylimiausioji žvaigždė Aušrinė (ta pati Vakarinė, nors lietuvių mitologijoje kaip tokia menkai beminima), Aušra, Astara, Ostra, Astartė, Atergatis, Ashtoreth, Aphrodite, Isis, Achor, Achat, Diana (teutonų Eastre, Oster) ir tuzinai kitokių vardų tai pačiai idėjai — motinai Žemelei (Semelei) žmonių kalboje išreikšti — visi kilę arba artimai susiję su Aušrinės dievaitės pirmąkart vardu prosenovės Indo - artijų genčių šeimoje.

Kad mūsų Aušrinė prieš Velykas yra visų žvaigždžių karalienė, užtenka išėiti vakare saulei nusileidus laukan ir pasidaryti vakarų danguje. Tai didžiausios metų šventės — Pavasario grįžimo pranešėja, tikroji šios universalios šventės karalaitė.

Kaip barbariški vardai įsigalėjo mūsų religijoje?

Kurio lietuvių neapima koktumas, pagalvojus, apie paties svarbiausio bendruomeninio pastato — dievnamio vadinamo gremėzdžiškiausiu barbarišku žodžiu **bažnyčia**. Ką tas žodis reiškia? Tas žodis slavų kalba reiškia — dievų sandėli — božnica (dievyčia), kur sukraunami dievai, kada jie nevertojami ceremonijoms.

Tas pats su mūsų gražiausia pavasario švente, kurią lietuvių, ir ypač lietuvių, su didžiausiu, iš senų senovės paveldėtu džiaugsmu švenčia.

Velykos — iš kur tas žodis? Lietuvių religinį leksikoną atėjo ir ką jis reiškia? Jis, kaip ir „božnica“ yra mums primestas mūsų „krikščionys“ lenkų, su savo velykų pavadinimu „Wielkanoc“ — didžioji naktis. Krikščionys daug galvos sukuti nerekėjo — Vielka — išsivystė į Velykas, o noc — naktis nutrupėjo, ir štai keli šimtai metų baudžiavos ir kelios dešimtys metų laisvės nebestengė to barbarizmo ištrinti ir lietuvių švenčiausiai pavasario šventei grąžinti tikrąjį lietuvišką vardą.

Prisiminus šiuos ypač lietuvišką savigarbą žeidžiančius vardus — božnica ir wielka — velika, šioje vietoje norisi pabrėžti, jog aukščiausias laikas būti, jei jau ne pritaikinti laiko dvasiai religijos turinį, tai nors jos aptarinami duoti vertinimą lietuvišką formą!

Saulės pranašo Aušrinės šventė šiandien

Apie „Velykas“ Hope Justus pernai Chicago American rašė: Seniai dar prieš krikščionybės centrinių faktą — Kristaus prisikėlimą — žmonės pavasari-

ir jo atnaujinančias savybes sveikindavo džiugiomis celebracijomis. Tų žmonių vartojami simboliai vėliau pasidarė Velykų dalimi, kadangi, atrodė, jog jie ypač iškelia naujo gyvenimo gaudą.

Mūsų dabartiniai velykiniai kiškėliai, mūsų ryškios spalvomis nudažyti kiaušiniai, net pats Velykų (Easter) vardas yra mūsų paveldėti iš anų prosenovinių papročių šaltiniai.

Patys seniausieji žmonės kiškį sėdavo su mėnuliu, dėlto, kad kiškiai naktimis išėina pasimaitinti ir kad jų gestacijos (neštumo) periodai seka mėnulio ciklus. Dėlto, senovės egiptėnai kiškį siejo su periodišku, kaip mėnulio taip žmonių, ir su gyvenimo atsinaujinimu.

Vėliau, rašo Justus, germanų gentys mokė savo vaikus, esą jei vaikai bus geri, tai Velykų kiškis (Osterhase) jiems į lizdą padės kiaušinių, tik reikia lizdą iš vakaro paruošti, kitaip jis kiaušinius padėjęs išslapstys ir reikis išskoti.

Kiaušiniai įvairiose pasaulio dalyse turi labai ilgą istoriją. Sako, kad krikščionys kiaušinius paveldėję iš žydų, kaip „atpirkimo“ simbolį, bet jau senovės persai ir egiptiečiai savo pavasario šventėms kiaušinius dažydavo, aiškindami kiaušinius esant vaisingumo ir atnaujinto gyvenimo simboliais.

Tik lietuvių kalba nusako tikrą Velykų prasmę

Vokiečių ir anglų kalba Velykų pavadinimai Oster ir Easter yra kilę šiaip ar taip iš Vidurio Europos genčių kalbų. Hope Justus ir bendrai vokiečiai tvirtina, kad tai yra teutonų žodis, ir neginčytina, kad tokia forma (kaip Oster ar Easter) yra teutoniškas ar germaniškas, išvestas iš jų aušros dievaitės Eastre arba Oster, kas yra tik sugadintas žodis „aušra“, arba jei aušros dievaitė, tai Aušra, Aušrinė. Vokiškai ar angliškai tas žodis neturi jokios prasmės, arba tik tokia, kad jų Ost, Osten reiškia rytai, bet čia

KRISTIJONAS DONELAITIS

PAVASARIO LINKSMYBĖS

(Ištrauka iš Metų poemos)

Jau saulėlė vėl atkrodama budino svieta
Ir, žiemos šaltos triūsus pargriaudama, juokės.
Šalčių pramonė su ledais sugaišti pagavo;
Ir pulotas sniegas visur į nieką pavirto.

Tuo laukus orai drungni gaivindami glostė
Ir žoles visokias iš numirusių šaukė.
Krūmai su šilais visais atsibudino keltis,
O laukų kalnai su kloniais pametė skrandas.

Vislab, kas rudens biaurybėj numirė verkdams,
Vislab, kas ežere gyvendams perziemavojo
Ar po savo keru per žiemą buvo miegojęs,
Vislab tuo pulkais išlindo vasarą sveikint.

Ziurkės su šeškais iš šalto pašalio traukės.
Varnos ir varnai su šarkomis irgi peledoms,
Pelės su vaikais ir kurniai šilumą gyvė.
Musės ir vabalai, uodai su kaimene blusų

Mus jau vargint vėl pulkais visur susirinko
Ir ponus taip kaip būrus įgelt išsižiojo.
Bet ir bitins jau šeimyną savo pabudint
Ir prie darbo siųst nei ką pelnyt n'uzmiršo.

Tuo pulkai jų pro plyšius išlįsti pagavo
Ir lakstydami su birbynėmis žaisti pradėjo;
O vorai, kampūs sėdėdami, verpalus audė
Ir medžiot tinklus tyloms kopinėdami mezgė.

Bet ir meškos ir vilkai šokinėdami džaugės
Ir suplėšyt ką tyloms į pagirį traukės.

Tu, paukšteliai miels! ne poniškai prisivalgai.
Riebūs mūs lašiniai bei dešros tau nepatinka,
Ir keptų bei virtų valgių mūsų nenori.

Tu nelūbiji pyragų neigi ragaišių
Irgi nevožiji gardžiausio gėrimo ponų,
Bet, pasisotinusi prastai, tik vandeno trokšti.

Tik n'uzmirš, gaidau, perdaug giedodama valgyt
Imk drąsą, nečėdyk, kas mums birbina galvas,
Valgyk sav sveika, kad nori, vabalą margą!

Valgyk griukvabalius, muses ir dyviną žiogą,
Valgyk skruzdėles ir jų negimusią veisę;
Bet ir mūs paminėk, į mūsų girią parėjus,
Kad dainuodama dar ilgiau savo vasarą švęsi
Ir „Jurgut, kinkyk, paplak, nuvažiuok“ pasakysi.

reikalas eina ne apie Rytus, o apie Aušrą, Aušrinės žvaigždę, Aušros arba Aušrinės dievaitę, kas tik lietuvių kalboje įgyja visiškai aiškia prasmę.

Nei germanams, nei anglosaksams (vokiečiams ir anglams) ir kitoms tos padermės tautos Ostern ar Easter pavadinimas neturi tiesioginės prasmės, o vieninteliai turi baltams, lietuviams-prūsams ir latviams. Nes Ost ar East (iš to išvada Ostern ir Eastern) jiems reiškia tik geografinę poziciją, bet ne mažiausiai nieko nesako apie laiką. Tuo tarpu kai lietuviškai tą savoką išreiškiant gaunama **laiko sąvoka**. Gi Velykos nėra vieta žemėje, o yra laikas kalendoriuje. Čia ir nekabininku aišku, kad teutonai-anglosaksai savo Ostern ir Eastern yra skolinę iš Baltų, jei norite iš aiškių, kurių kalba aušra, aušrinė, rytmetis, švitasimas, šviesos, o su šviesa šilumos ir gyvybės grįžimas vienu žodžiu išreiškia svarbiausią metų periodą, didžiausią gyvybės triumfo sezoną — **pavasari**. O ką gali išvesti iš Ost ir East ar kad ir Ostern ir Eastern?

Velykų centrinis simbolis yra Aušros žvaigždė, Aušrinė ir su ja susieta išsisa astronominė ir astrologinė sistema. Gražiausia, ką senovės žmogus išgalvojo...

Senovės žmogus nebuvo mokslininkas, bet buvo filosofas. Žiūrėdamas aukštyn, jis matė žvaigždes ir žvaigždes, baisių jų daugybę, be tvarkos, kekulais, kabančias nakties dangaus tamsybėse. Bet ilgiau jus stebėdamas, jis įžiūrėjo tvarką ir mociją.

Visa tai buvo „išaiškinta“ primityvės astronomijos - teologijos pagalba, priderinant metų sezonams ir žmonių gyvybiniams reikalams.

Amžinai, kiekvienoje epochoje pakartotinai, nieko pagrįdiniai nepakeičiant, tik kosminės dramatos aktorių vardus ir iš da-

lies veiksmų vietas, pakartoja ma amžinai „išganytojo - atnaujintojo - atjaunintojo - apšvarintojo istorija: Saulės lietas fantastiškiausiais variantais amžių amžius kartotas, „nekal-tas“ iš skaisčios mergelės dievų pasiuntinio gimimas su visomis krikščionių Naujajame Testamente surašytomis Saulės cikliaus stotimis ir simboliais, iki to dangaus pasiuntinio pasijos (rudeniui artėjant), skausmingo mirimo (rudens dienos su naktiesiulyginimo metu, spalio 21 d.) ir žengimo į Plutono požemius tamsiausiųmių gruodžio naktimis ir ten išbuvimo iki kiaušinių neitkėtu laiku — vakarais pasirodymo. Be kančios nėra atpirkimo, ir štai kodėl abudu — rudenis ir pavasaris dienos su naktimi sulyginimai (equinoxes) — spalio ir kovo mėnesiai — senovėje buvo labiausiai dramatiški metų laikai: pirmasis, kada pasaulio šviesybė Saulė, peržengusi rudens slenkstį, žingsnis po žingsnio žengia žemyn į paslaptį, į patamsį karalystę kad ir su labai kilmia misija; antrasis, kada peržengusi pavasario slenkstį triumfiškai žengia į dangų, atsijusti žemės gyvybei visokiausiu palaimu.

Visos antikinės religijos, kad ir įvairiai iškraipytus, turėjo šiuos du svarbius dangaus ir žemės teatro veiksmus — gruodžio mėnesio pabaiga, kada saulė, tris dienas pasvyravusi vietoje, pagaliau ryžtasi grįžti, tai vis kokio nors žmonijos kosminio geradarijo gimimo data, be epochos, tautybės ir rasės skirtumo; ir kovo pabaiga — balandžio pradžia, tuojau po pavasario dienos su naktimi susilyginimo, to geradarijo galutinio triumfo — mirties — žiemos nugalėjimas.

Stebėtina, kaip tie patys simboliai persiduoda per tūkstančius metų. Prosenovės Egipte (Nukelta į 2 psl.)

DĖL DVASINĖS EVOLUCIJOS

Ne tik mes, lietuviai, vieni sielojamės, stebimės ir nesu-
prantame, kodėl nėra vienybės
svarbiausios tautos ir žmonijos iš-
likimo klausimais. Kažkam
naudinga ir pelninga palaikyti
kiek galima ilgiau ir didesniam
laipsny žmoguje barbariškumą.

Aš esu 65 metų amžiaus. Kaip
ir kitiems, teko daug su žmo-
nėmis bendrauti, dirbant kartu
įvairiausiomis sąlygomis. Be to,
kartu ir visuomeniškai veikti.
Daug patirta. Daug stebėta.
Daug skaityta.

Šiomis dienomis mums su-
augusiems teko labai stebėtis
dėl štai kokio mažmožio. Mano
bičiulio dvi ištėkėjusios dukter-
ys gyvena — viena Čikagoje,
kita Milwaukee. Čikagiskės šei-
ma aplankė Milwaukee's šeimą.
Abi turi penkių mėnesių vai-
kus. Kelionė išvargusią dukrą
paguldė į lovę aptvarkyti ir
pakeisti žmonių sielas... Šiandien
tik tiems gera gyventi, kurių
kritinėse šakalo širdys... p. 187
... visi, kurie prievarta ir
svetimu vargu gyvena, mano,
kad jie turi teisę taip gyventi, ir
kurie paneigtų jų teisę, teisybei
nusidėtų... p. 188 Nepasiduok
appaunamas išminčių ir moky-
tojų, kurie Dievo vardu skelbia
žiaurus egoizmas. Ir panašius
nepateisinamas žiaurumas rei-
škiasi visą mūsų gyvenimą kiek
vienam žingsny ir apnuogintais
ir dažnai įvairiausiai užmas-

kuotas. Nepamokė mus nei di-
džiausi asmeniškai, nei tautos,
nei žmonijos pergyvenimai ir
nelaimės, nei bažnyčia, nei mo-
kykla, nei spauda, nei teatrinė
ir nei kitokia visuomeninė veiki-
la.

Dėl to mūsų nežmoniškumo
suka galvas geriausi žmonijos
vadai.

Prof. Vincas Krėvė "Dangaus
ir žemės sūnūs" p. 70 sako: Da-
bar kiekvieną dieną ir kiekvie-
nam žingsnyje kažkas vis rei-
kalauja iš tavęs duoklės. Ką jie
palieka, atiduok dar iš to de-
šimtą dalį... šventikams. Ima,
ką uždirbi, kiekvienas, kuris
panori ir tau beveik nieko ne-
belieka iš tavo dienos uždar-
bio... Plešriuoju žiaurumu pasi-
tuoti žmonių sielas... Šiandien
tik tiems gera gyventi, kurių
kritinėse šakalo širdys... p. 187
... visi, kurie prievarta ir
svetimu vargu gyvena, mano,
kad jie turi teisę taip gyventi, ir
kurie paneigtų jų teisę, teisybei
nusidėtų... p. 188 Nepasiduok
appaunamas išminčių ir moky-
tojų, kurie Dievo vardu skelbia
žiaurus egoizmas. Ir panašius
nepateisinamas žiaurumas rei-
škiasi visą mūsų gyvenimą kiek
vienam žingsny ir apnuogintais
ir dažnai įvairiausiai užmas-

sdieninės duonos karsnį kovoje
praėjo rintumo amžius, o jis
(Juozapas) vis dar nebuvo pa-
tyręs gyvenimo džiaugsmo...
P. 208 Viešpatie, kodėl esi da-
vęs pasauliui tvarką, neteisin-
gumu pagrįstą? P. 218 Esu že-
mės sūnus ir apie dangų negal-
vju, tik apie duoną kasdieninę,
kuria iš manęs pagriebė kiti, ir
to aš neužmiršiu ir neatleisiu,
nei žmonėms nei Dievui... P.
359 Galingieji nepažįsta pasigai-
lėjimo vargšams ir silpnie-
siams. Laukiniai žvėrys geresni
vienas antram, negu žmogus
žmogui... Smauk silpnesni už
tave! — tai vienintelė Dievo
tiesa, kurią žemė pažįsta."

G. B. Shaw mano, jog gyvu-
liai, stengdamiesi miglotai su-
prasti pasaulį pagimdė žmogų.
Bet Shaw labai nepatenkintas
žmogum. Esą, nepakanka žino-
ti, kas yra gera: jūs turite taip
ir gyventi. Vidutinis žmogus yra
netikintis ir nemoksliskas: jūs
jam kalbėkit apie krikėlį ir
golfą, turkaus kainas ir politi-
nes partijas, bet ne apie evoliu-
ciją arba relatyvumą, dievišką
kūno ir kraujo pasikeitimą ko-
munistų sakramente į duoną ir
vyną ir pomirtinį gyvenimą.
Shaw ypač akcentuoja žmogaus
gyvulio politinį netinkamumą.
Jis abejoja, ar mūsų civilizaci-
ja išliks, nes jis abejoja, ar
žmogus-gyvulys, koks jis yra
dabar, yra pajėgus spręsti so-
cialines problemas, kurios ky-
kla, dėl jų didumo, arba, kaip jo
vadinama, dėl jo civilizacijos.
Jis paliečia ir netikintųjų bai-
lumą. Jis sakosi pastebėjęs, jog
geraširdžiai kuklūs žmonės, ne-
priklausą jokiai religijai, bai-
lūs. Jie nustelbiami ir išnau-
jami ne tik godžių ir dažnai
pusgalvių silpnuolių, kurie su-
tikis visa atlikti už cigarus, šam-
paną, auto, už pinigų vaikš-
kam savanaudiškumui paten-
kinti, bet ir gabių bei pajėgių
administratorių ir vadų, kurie
negali elgtis su jais kitaip, kaip
tik juos nustelbdami ir išnau-
nodami. Valdžia ir eksploataci-
ja tokiomis aplinkybėmis yra
artimuose santykiuose. Tie, ku-
rie nesutinka su jais, tai yra,

neatsisako to, už ką jie perse-
kiojami, ar šiaip suteikia sun-
kumų eksploatuoti, yra perse-
kiojami, o pasitaikius progai, ir
nužudomi... Kas liečia eilinį
žmogų balsuotoją, tai jis tiek
sunkiai dirbdamas pragyveni-
mui kasdien išvargsta, jog jam
nelieka ir penkių minučių kny-
gai skaityti. Shaw kovotojas už
žmogaus teises. Shaw pramatė
palapsnį Anglijos pramonės su-
valstybinimą. Shaw puolė vi-
suomenės negeroves: švietimo
varžtus; visa švietimo sistema
esanti vien tik melas; puolė
militarizmą, valdžią, kad ji ant
kapitalistinio pavardžio; skurdą,
kurs, pasak jo, yra blogiausias
nusikaltimas, prostitucija; pa-
juokė gydytojų profesiją, šavo
tautiečių arių būdą. Shaw pa-
prasčiausiai koliojosi, pasipikti-
nęs, stebėdamas kasdieninį
žiaurų neteisingumą. Esą, jei
žmogus, nepajėgęs išspręsti savo
socialinių problemų, nesuras
priemonių išsigelbėti ir tapti
atžmogiu, tai nereikia, jog ir
nebus rasta priemonių. Jėga,
kuri sukūrė žmogų, kai pasiro-
dė, kad beždžionė nėra tinka-
mas kūrinys įvykdyti atitinka-
mus uždavinius, gali vėl paga-
minti tvarinį didesnio kūrybin-
gumo, negu žmogus, nes, aiš-
kėja, jog žmogus nėra idealus
padaras. Gamta gali vėl bandy-
ti atlikti naują eksperimentą.

Prof. A. Einsteinas yra pa-
reiškęs, — jei žmonija ir toliau
tarpusavy kariaus, tai išsina-
kins ir tuomet vėl prasidės lau-
kinio urvinių žmogaus laikotar-
pis.

Admirolas Rickoveris, povan-
deninių atominių laivų kons-
truktorius, irgi piktnasi ir kal-
tina esamą tvarką, kad yra
kviečiami į aukštas politikos
vietas muilo ir kitokie pramo-
nininkai, taip pat irgi reikiška
nepasitenkinimą ir švietimo siste-
ma, kad nepakankamai paruo-
šiama gerų specialistų, o tik iš-
mokomi prisitaikyti gyvenime.

Prof. J. Huxley smerkia na-
cizmą ir komunizmą. Jis pa-
reiškia, jog ir vienu ir kitur
vyko rasinių, religinių bei tau-
tinių grupių žiaurus genocidas.
Esą, abi filosofijos klaidingos.
Nes pretenduoja į vyresniškumą
— į "priešakinės kultūros"
dominavimą, — kitus pavergti,
nustelbti ir išnaudoti. Tai prieš-
tarauja mūsų tikėjimui, jog
valstybė turi tarnauti žmogaus
reikalams. Neįgiamai nusista-
tes ir dėl Dievo, jis sako. — Bet
jeigu Dievas ir nemirtingumas
(vadinasi, su pragaru, dangum
ir paskutiniu teismu) paneigia-
mi, tai kas gi lieka? Tai yra
klausimas, kuris visuomet me-
tamas ateistui, vadinasi, bedie-
viui. Toki ortodoksai mano, kad
tuomet nieko nelieka.

J. Huxley su tokia nuomone
nesutinka ir aiškina, jog lieka
tikėjimas į gyvenimą, jo pro-
gresą, ir kovą už tokį tinkamą
gyvenimą. Esą, Darvinas atpa-
laidavo — paneigė biblinio Die-
vo idėją vadovauti evoliucijai.
Žmogus nereprezentuoja (at-
stovauja) organinės evoliucijos
proceso kulminaciją, aukščiausią
padėtį, kuri vystėsi šioj planeto-
j — žemėj — per tūkstan-
čius milijonų metų; taigi lai-
bus mums leista savo atsako-
mybės neuzdėti ant pečių mi-
tologinio, išgalvoto Dievo, bet
švelniai, kukliai, vienok garbin-
gai ir su pasididžiavimu pasi-
likti ją ant savo pečių. Toliau

(Nukelta į 3 psl.)

SAULĖS PRISIKĖLIMO...

(Atkelta iš 1 psl.)

to geradarijo išganytojo kančia
buvo vaizduojama verselio, vė-
liau semitų — avinėlio simbo-
liu. O tie ant zodiako Arias
(Avino) kryžiaus nukryžiuo-
tieji saulės dievo vaikai, ar tai
buvo Mitra, ar Apolonas, Mer-
kurijus, Hermes, Bacchus, Pro-
metėjus, Eskulapius, Krišna,
Thulis, Tamuzas, Indra, Buda,
Wittobia, Quirinus, Jėzus ar
pačių Indo-arijų baltų genčių
išganytojas Atyš, — beveik vi-
si panašiai buvo (nekalta) gi-
mė, ant šios žemės vaikštinėję,
savo žmones gero mokė, už sa-
vo žmones pačių saviškių nu-
kankinti, bet mirtį nugalėję ir
savo tikintiesiems įrodė, kaip
yra galima iš žemiausio žemės
slikio iki Dievo sūnų (vaikų)
iškilti.

Truputis apie aiščių giminių kirstų

Atis arba Atyš, frigų-trakų
iš Europos į Mažąją Aziją atsi-
neštas pradžioje vegetacijos die-
vas, kurs su savo motina Kybe-
le, garbinama kaip Didžioji Mo-
tina, originaliai rūpinosi der-
lium ir augmenija, kurio garbei
priskiriami pušies medžiai ir
ankstyvos pavasario gėlės hia-
cintai ir žibutės (violetos), bu-
vo indo-europiečių, kiek istori-
ja leidžia tikėti, baltų-aiščių ar-
timiausių genčių dievas gerada-
ris, kurio kultą, deją, vėliau
graikai, romėnai ir kiti pavel-
dėjusieji iškreipė nebeatpažįs-
tamai. Tačiau, jei kada pasi-
seks pelus išvėčius, atrinkti gry-
nus tiesos grūdus, tada ir mes-
seniausioji baltų-aiščių šaka —
galėsime pasididžiuoti, jog tu-
rėjome tikras savas velykas —
Aušrinės Pavasario šventę ir
tos šventės dieviškąjį mesiją
Atį.

Savo kilimo vieta, vardų
skambėsiu ir veikimu tose sri-
tyse, kurios priešistoriniai lai-
kais yra buvę indo-arijų arba
indo-europiečių genčių terito-
rijos, mums artimiausi yra trys
tokie dieviškieji sūnūs — Atis,
Adonis ir Virbius, ir jų dieviš-
kos kilmės moterys — dievų
motina arba Didžioji Motina
Cybelė, turėjusi savo sostą Fri-
gijoje; Venus, Venera arba As-
tartė, arba Aušrinė, Aušra, ir
Diana (Girių Diana) iš Tauro
(Kryme). Visi jie, ypač Atis, tu-
ri apščiain mitologinių padavimų
apie jų stebuklingą gimimą ir
iš numirusių prisikėlimą tuo
pačiu pavasario sezonu, kada
gamta prisikelia iš žiemos le-
targo ir mes švenčiame "vėly-
kas".

Plačiau apie tuos ir kitus mi-
tologinius kristus galima ska-
lyti Sir James George Frazer
knygoje "The Golden Bough. A
Study in Magic and Religion".

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

FOR WOMEN ONLY!
Sauna Baths — Whirlpool baths,
vapor baths — Swedish massages,
for Arthritis, Neuritis,
sciatica and back trouble
AUSTIN SULFUR VAPOR
BATHS, INC.
5721 W. Lake St. — Tel. 261-0161

BOWL PRIMA LANE

HAS OPENINGS FOR THE
1964-1965 SEASON
Mondays at 8:30 P. M.
Wednesdays at 6:30 P. M.
Fridays at 9:30 P. M.
Please Call Sam Guido
BI 7-6776
PRIMA LANE
2501 South Kedzie

ALL SERVICE CO.
Gazu, alyva, anglis aptarnauja 24
val. Iškvietus dėl kokių nors patai-
symų, už atvykimą skaito \$2.95.
Išvalymas — \$7.95.
Įveda gazo šildymą už \$139.00.
Visas darbas garantuotas.
619 N. CICERO — Tel. 626-0098

CHICAGO'S SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

DAINUOJAME SU LIONE JUODYTE

Dėl didelio žmonių parei-
kalavimo grynai lietuviš-
kų dainų, Lionės Juody-
tės naujas LP-1003 Albu-
mas jau išleistas. Gau-
namas tose pačiose vie-
tose, kur pirmosios Juo-
dytės plokštelės buvo
gaunamos.

Kaina \$5.00 viena.
Norintiems įsigyti dvi
plokšteles,
**LIONE JODIS AT
TOWN HALL**
ir
**DAINUOJAME SU
LIONE**
abi plokštelės už \$8.00.
Didesniems kiekiams
duodame nuolaidą.
Prašome siųsti užsaky-
mus su čekiu:

ALEX MATHEWS,
256 Union Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

RAIKES 5c TO \$1.00 STORE
Offering 2 Locations to Serve You
6816 WINDSOR AVE. 5940 WEST 35TH STREET
BERWYN, ILL. CICERO, ILL.
Serving their area with ALL DIME STORE NEEDS
Open for your convenience 9 AM — 9 PM daily, Saturday 'til 6 PM.
DO COME IN AND BROWSE AROUND!

BARNET 5c & 10c STORES
New Location: 208-10 South Cicero Avenue
• Servicing Chicagoland's Area with Complete Everyday Dime Store Needs •
OTHER LOCATIONS:
8319 South Racine 1816 Blue Island Avenue
7440 Cottage Grove 6802 West Roosevelt Road
551 West 120th Street Oak Park, Illinois

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus,
ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis
parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelsaimi ištikus,
neturėsite jokių nemalonių.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(Licensed by Vnešposyltorg USSR)

Labai patikima ir vadovaujanti firma Jungtinėse Val-
stybėse, turinti daug patyrimo siunčiant dovanų siuntinius
į visas USSR dalis. Tūkstančiai klientų patenkinti. Visi
siuntiniai apdrausti. Gavėjas nieko nemoka. Skyriai svar-
besniuose miestuose. Visi mūsų skyriai turi sandėliuose pa-
sirinktinai aukštos kokybės prekių dovanoms žemomis kai-
nomis.

Dėl nemokamų informacijų ir kainoraščių susizino-
kite su bet kuriuo mūsų skyrium.

Jūs taip pat per mus galite užsisakyti savo giminėms
ir draugams daiktus, gamintus Sovietų Sąjungoje, kaip tai:
automobilius, šaldytuvus, televizijos aparatus, siuvas
mašinas ir t. t. Jūs čia apmokate pilną dovanos kainą.
Pristatymas garantuotas.

Dėl pilnų informacijų rašykite ar skambinkite vyriau-
siai įstaigai —

45 WEST 45th STREET — Room 1101
Telefonas: CI 5-7905
NEW YORK 36, N. Y.

DONALD PETKUS ANTHONY PETKUS

A. PETKUS & SŪNUS
NAUJA KOPLYČIA
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
(Maplewood gatvės kampas)
GRovehill 6-2345 TOWNhall 3-2108

Pilnas laidojimų aptarnavimas, įskaitant karštą ir pasinaudojimą
mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00;
\$695.00; \$750.00; \$875.00; \$945.00; \$975.00; \$990.00 ir dau-
giau. Karštą galima pasirinkti koplyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS
MASINOMS PASTATYTI AIKSTĖ
Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

LINKSMŲ VELYKŲ LINKIME
visiems klientams, draugams ir
pažįstamiems

TREMTIES KLUBAS
BARBORA IR ADOLFAS VIRKĖČIAI

3564 So. Halsted St. Tel.: BI 7-9228

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo kostumeriams
ir draugams

RED'S PLACE
Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti.
WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.

2200 West Cermak Road Chicago, Ill.
Telef.: Virginia 7-8874

GAIDOS MUZIKAMS IR DAINININKAMS
"NAUJIENOSE" GALIMA GAUTI ŠIAS LIETUVIŠKŲ
DAINŲ GAIIDAS PIANUI:

1. Rinkinyje lietuviškų liaudies dainelių ir šokių, 16 psl. Rinkinyje
yra šios dainos ir gaidos:

1. Tegu giria šlamžčia, ožia, tra-ta-ta	8. Aquonėsis
2. Suktinis I	9. Vakar vakarėlį
3. Suktinis II	10. Augin tėvas
4. Kokietka	11. Melišės valsas
5. Padispanas	12. Siuntė mane motinėle
6. Vengerka	13. Čigonai
7. Klumpakojis	14. Pelėda
	15. Noriu miego

Šis gaidų rinkinys kainuoja tik \$1.00.

2. Salomėjos Čerienės DAINOS LIETUVAI, 18 psl. Šiame rinkinyje
yra:

1. Lietuvos laukai	4. Rauda
2. Kada girdžiu aš dainą	5. O tėvyne manoji
3. Klajonė	6. Šių metų malda

Šis rinkinys kainuoja \$2.00.

3. Stasio Šimkaus DAINOS, piano vienam balsui, 8 psl.

1. Plaukia sau laivelis	3. Kur bakūžė samanota
2. Pamylėjau vakar	4. Ant marių krantelio

Šis rinkinys kainuoja \$1.00.

Šiuos gaidų rinkinius galima gauti NAUJIENOSE. Jei atsi-
site čekį arba Money Orderį už gaidas ir pridėsite 25 centus persiun-
imo išlaidoms, tai pasiūsiame jas paštu. Čekius prašome išrašyti
NAUJIENOMS ir pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS

LENGVI PASISKAITYMAI ŽIEMOS VAKARAIŠ
Kas atsiųs Naujienoms vieną
dolerį, tai gaus paštu 900 pus-
lapių lengvų ir idomių
pasiskaitymų:

- Vincas Krėvė-Mickevičius. Ra-
šytojo 70 metų sukaktis —
187 psl.
- Emile Zola, Darbas — 291
psl.
- James Allen, Iš širdies, St.
Bležio vertimas — 53 psl.
- M. Konopnickos, Pagal įsta-
tymus — 159 psl.
- Barbara Ubrka — 118 psl.
- Jonas Vadiš, Okultiniai paten-
rimai — 143 psl.

P pinigų prašome siųsti tokiu
 adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois.

Help Keep America Strong
Save regularly with
U.S. SAVINGS BONDS

(Atkelta iš 2-ro psl.)

J. Huxley sako, kad jis tik, jog verta gyventi, nežiūrint į kančias, į moralinį purvą, žiaurumą, nelaimes ir mirtį. Jis taip pat tik, kad žmogus, kaip pavieniai, taip ir grupiniai bei kolektyviai, kaip visa žmonija, gali pasiekti patenkinamą tikslą savo egzistencija, būtimi. Jis į tai tik, nežiūrint į trukdymą, į žmonių nepastovumą, nuobodumą, tingumą ir, pagaliau, į nepasisekimus. Ir tik vienatinis toks tikėjimas, konkretus, — tikras, aiškus čia paminėtas, ir yra priimtinas būties tikėjimas, ir tikėjimas būties pažanga. Taigi jo galutinis tikėjimas glūdijs būty. J. Huxley pareiškia, jog įvairumas ir skirtingumas yra ne tik gyvenimo druska, bet ir bazė, pagrindas kolektyvinei pažangai. O tolerancija, supratimas, susitarimas, irgi kaip viena kitą papildanti įvairumo būtinybė. Visa tai J. Huxley ir Einšteinas yra abu pasaulinės valstybės šalininkai.

Pasižiūrėjęs į Lietuvos kją Enciklopediją šiuo klausimu, randu, jog fil. dr. J. Girmius tik kitais žodžiais tą patį sako. Esą, demokratinės valstybės siela yra ne pats formalus valdžios suteikimas daugumai, o šios daugumos įsipareigojimas nepaneigti laisvės ir mažumai... gyventi be vieni kitų prievartavimo... nieko nelaikyti mitiniu priešu... pakęsti net silpną priešą... Tolerancija yra tas pagrindas, kuriuo pasirėmusi modernioji demokratijos samprata... humanizmas, kaip tikėjimas žmogiškojo asmens neįlygstamumu, ir broliškas nusi-teikimas kiekvieno žmogaus atžvilgiu... bolševikinis komunizmas nėra proletariato

diktatūra (aiškinanti net plačia prasme, kad proletariato pasau-ly "Bolšinstvo" dauguma), o tik paprasta valdančiosios partijos klkinė tironija.

Ir prof. J. Liudžius pasakė: "Kristus net anais žiauriais laikais skelbė mylėti priešus. Šiandien krikščinių tarpe labai ne- daug rasis tokių, kurie nelaikytų laisvamanybe mylėti priešus, kurstė ir kursto persekioti kitatikius. Daug kas norėtų iš vi- sos religinės srities padaryti tam tikrą rezervatą, kur ne kiekvienam valia kišti nosį. Už- tenka, jų manymu, kad papū- giškai kartotume — Lietuva — katalikiškas kraštas, lietuviai religingi, vadinasi, prisirišę prie savo bažnyčios (nebūtinai prie Dievo) žmonės. Gal taip būtų ir gerai, jeigu žmonės iš to rezerva- to nesistengtų monopolizuoti viso kultūrinio gyvenimo ir ypač nereikalautų vyraujančios vietos politikoje. Kol bus tokia padėtis, tol niekas neturės teisės pykti, jeigu atsiranda žmo- nių, kitaip galvojančių. Nesana- taika politikos veikloj, net Lie- tuvos laisvinimo darbe, pareina ne iš užmačių ar sauales atski- rų veikėjų, bet iš priešingų vie- na kitų neigiančių, jokiū būdu nesuderinamų politinių ideolo- gijų, interesų, tikslų...

Grafas Levas Tolstojus yra 1885 metais parašęs, jog reikia įsteigt naują religiją, kuri tik- tų žmonijos tobulėjimui, pašali- nus tikėjimą į paslaptinę (stebuklą); tokią religiją, kuri nežadės dangaus karalystės auk- štai, bet suteiks tą karalystę čia žemėje. Jis viename iš savo veikalų yra pasakęs: "Mano apysakos herojus, kurį aš my- liu visa savo sielos stiprybe, kurį stengiuos atkurti visame jo grožyje ir kuris visados bu- vo, yra ir bus gražiausias — tei- sybė."

Kitas žymus rusų rašytojas Turgenevas pasakė, kad gamta (pasaulio) ne šventykla, bet

dirbtuvė ir žmogus joje darbi- ninkas.

Mūsų Dan Kuraitis tą patį pa- aiškina: "Mes nelikime į po- mirtines pasakas, netikime į tas baisias kančias, kurios verčia pomirtinio gyvenimo bijoti ir apkartina tas kelias gražias dien- nas, kuriomis gyvi būdami ga- lime pasinaudoti."

Prof. dr. med. et phil. J. By- laitis sako: "Tikinčiam rūpi ne tiek tiesa ar jos ieškojimas, kiek "sielos išganymas", vadi- nasi, baimė pakliūt į pragarą".

Gražiai pavaizdavo žmogaus -gyvulio niekšiskumą ir pajuo- kė visur viešpataujančią mo- rale didysis vokiečių poetas Heine: "Mano norai tai kuklus namelis, dažytas stogas, gera lova, geras maistas, gėlės prie mano lango ir keli aukšti medžiai prie mano durų. Ir jei, gerasis Dieve, nori padaryti mane pilnai laimingu, suteiki man tą džiaugsmą pamatyti po- tais medžiais pakartus šešis ar septynis mano priešininkus."

Dar daug, labai daug yra pa- našiai pasisakusių. Vienok kas- dieninė plika realybė rodo vis nemažėjantį žiaurų žmogaus gyvuliškumą beveik visais fron- tais.

Ir Šekspyras jau rašė, — jog išpuikęs žmogus, kiek gavęs kad ir trumpam valdžią, daž- nas savo srity neįsmanėlis, bet, kaip pikta beždžionė, krečia to- kius fantastiškus pokštus, jog dangaus angelams tenka verk- ti".

Kiek turime žinių iš istorijos, tenka padaryti išvadą, jog visą laiką žmonija panašiai vieno- dai virė savo sultyse, kentėjo, liko dvasioje laukinė, gyvuliška, plėšri, nors jos civilizacija, tech- nika, išradimai iškilo nepropor- cingai labai aukštai; kad aiš- kiau tai suprastume, galime pa- lyginti su milžinu, kuriam ten- ka dėvėti vaiko drabužiai, ir to- dėl dabar žmonija pergyvena tragediją, apie kurią Paul Vale- ry vaizdžiai ir pranašingai yra išreiškęs savo kūrinį "Dvasios Politika": "Akli, tarsi be sąmo- nės, mes stovime apsiginklavę visais savo mokslais, apsišarva- vę žiniomis apie pasaulį, kurį mes suorganizavom ir kurio neišpajiojama painiava mus dabar gązdina", (erdvė, atomas, modernėjantieji ginklai ir kiti išradimai. Z. G.). Labai įdomus Valery pasirinktas tobulėjimo būdas. Jis ilgą laiką nieko ne- kūrė, — 20 metų vien tik lavi- no savo dvasines jėgas, o iš vi- so per 40 metų žymėdavosi sa- vo pastabas. Gyvenimą jis laikė chaosu, netvarka. Žmogaus dva- sios, esą, tikslas šių netvarką konstatuoti, tikrinti ir tvarkyti.

Žmonijos tragedija visiškai išryškėjo tik XX amžiu. Ap- švieta pradėjo smarkiau kilti XVIII amžiu, turint galvoj dvasines vertybes. Ir todėl pra- džioj ji koncentravosi salione, bet greit susiorentuota ją pa- naudoti ir bizniui. Pasipylė iš- radimai ir atradimai nulėmė, kad maža Europa užvaldė visą pasaulį, jį pavergė, padarė savo kolonija. Milžiniški turtai plau- kė į mažas metropolijas iš di- džųjų kolonijų. Tokiu būdu gausiai praturtėjo anglai, fran- cūzai, vokiečiai, belgai, holan- dai, portugalai ir kiti europie- čiai. XIX amžius Europai buvo didžiausias laimės, turtų ir tai- kos amžius. Kaip žinome, nuo 1814 m., nuvertus diktatorių Napoleoną, drįsusį net medalį padirbti su įrašu: "Tau, Dieve, dangus, o man žemė", iki 1914 m. pirmojo pasaulinio karo bu- vo pasuly taika. Visą laiką vy- ko gausus gėrybių išgabenimas iš laukinių žmonių kraštų. Toms žaliavoms sunaudoti pa- statyta daug įvairių fabriku, ku- riuose gavo darbo daugelis dar- bininkų. XIX a. gale jau galima buvo pastebėti, jog bizniui la- biau skatinant ir geriau apmo- kant tik tai, kas jam pelninga, tikros dvasinės vertybės atsidū- rė toli užkampy. Juk ir dabar dažnai pasaulinėj spaudoj ten- ka pastebėti susirūpinimą, kad, kai miršta skurdė žymios dva- sinės asmenybės — poetas, ra- šytojas, kompozitorius ar ki- toks menininkas, laidotuvsms bei likusiai šeimai turi bičiuliai suaukoti, nors jų genijus liks jamžintas; o kartu yra daug to- kių TV žvaigždžių, kurių už 100 metų niekas neprisimins, nors jos uždirba milijonus. Koloni- jos irgi jau išsilaisvino ir virto nepriklausomomis valstybėmis,

kurios kartu su daugelin kitų valstybių, apskiriai laviruoda- mos, melžia, t.y. gauna pašal- pų, paskolų ir įrengimų ne tik milijonais, bet ir bilijonais do- lerių ir iš JAV, ir iš SSSR. Kiek- viena net ir labai turtinga vals- tybė turi įvairiausių ir didelių negalavimų, sunkumų ir prob- lemų. Tautų Sąjungos žiniomis, pusė žmonijos badauja ar neda- valgo. Lygiagrečiai atsiranda ki- tokios rūšies kolonijos, kurios atsiduria komunistų vergijoj ir jon pakliūva jau ne laukinės, bet kultūringos tautos. Taigi, atrodo, perspektyvos nekokios. Turėtų būti visų labiau ir nuo- širdžiau susirūpinta likiminiais klausimais. Kiekvienam reikėtų rasti progą stabilėti ir susi- mąstyti, ar negalima visiems prisidėti prie bendro darbo, kad būtų gyvenimas visiems ge- resnis, ir ar negalima kasdien padaryti ką gero ir, prireikus suvaldyti savo gyvuliškumą. Tuomet Vinco Krėvės Juozapai patirtų tikrąjį gyvenimo džiaug- smą ir labiau visi pajustume pažangą, evoliuciją ir dvasinę srity.

Zygmantas Gura

VISIEMS LIETUVIAMS LINKIU LINKSMŲ IR LAIMINGŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

ELLEN PUTRIS

Lietuviškų atvirukų gamintoja
1808 SO. 49th AVE., CICERO, ILLINOIS
Švenčių, sukakčių, vardinų, gimtadienių ir kitų progų įvairiaspalviai atvirukai su vokais. Knygų ir dovanų pardavėjams duodama nuolaida.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

PETER P. KEZON
Executive officer

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

Linkime Visiems Savo Kostumeriams, Draugams ir Visiems Lietuviams VALDYBA IR DIREKTORIAI

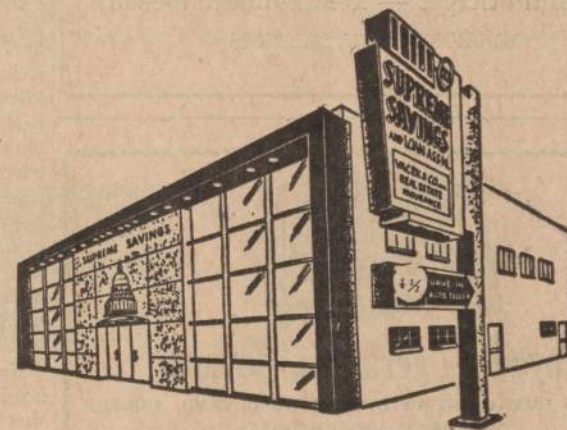
4 1/2%

METAMS

DABAR MOKAMI DIVIDENDAI

New Hours

Monday, Thurs., Friday
9 AM to 8 PM
Tuesday 9 A M to 5 PM
Wednesday, Sat.
9 AM to 12 noon

SUPREME SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

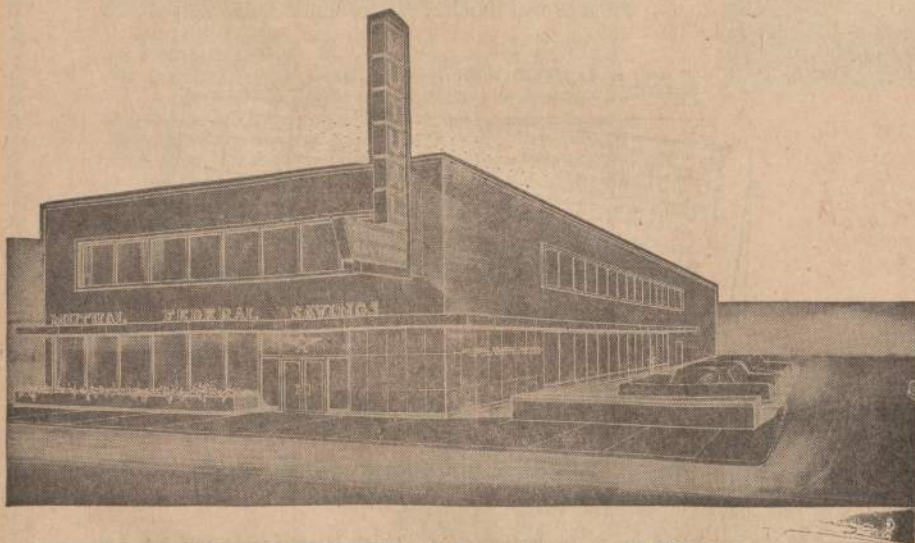
1751 West 47th Street

Phone YArds 7-3895

TURTAS VIRŠ \$29,000,000.00

LINKI LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ VISIEMS KLIENTAMS IR RĖMĖJAMS

Mutual Federal Savings and Loan Association
Chartered and supervised by the United States Government

IŠ SAVO NAUJŲ PATALPŲ
2212 WEST CERMAK ROAD — CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747

VADOVYBĖ:

JOHN J. KAZANAUSKAS
Prezidentas
PETER KAZANAUSKAS
Viceprezidentas
CASIMIR G. OKSAS
Viceprezidentas
STEPHANIE SIMONAITIS
Sekretorius - Išdininkas
ANTHONY L. LAPINSKAS
Sekr.-Išdininko padėjėjas ir advokatas

DIREKTORIAI:

JOHN J. KAZANAUSKAS
PETER KAZANAUSKAS
JOSEPH W. KILIKEVICE
PETER KRAUJALIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
CASIMIR G. OKSAS

"PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS"

Lietuvos vaidmuo Europos istorijoje

Ar galima dabar labiau domėtis praeitimi, kada tik baimingai žvalgomsai į ateitį su nuolatiniu klausimu: "Kas bus toliau?" Atrodo, kad praeitis, kurios kelimas bei garbinimas turėjo svarbų vaidmenį lietuvių tautai atgimti, galėjo daugiau turėti reikšmės tik mūsų ausrininkams, kai Dr. Basanavičius iš kiekvienos tokios praeities liekanos, iš kiekvieno daikto, iš perkūno kulkos, akmens kirvuko, gausių krašto piliakalnių ir kryžių, net lapinės kepurės ir pėn. majestotiškai išvedė garbinimą Lietuvos praeitį, nurodė jos brangumą, mokė vertinti savo kalbą ir tėvynę. Kai ausrininkai paliesdavo tokią praeitį liekaną, jie stengdavosi virpinti sustingusių lietuvių stėlą, jai kvėpti naujos gyvybės. Vadinasi, tada Lietuvos praeitis turėjo ano meto kartai daug reikšmės, nes per istoriją ir jos meilę atgimimo veikėjai žadino ir kėlė tautą.

Be mums ar beverta jaudintis ir domėtis praėjusio valstybinio organizmo istorija, ar

beverta tais dingusiais dalykais sielotis, kada iš viso chaotiškame dabarties pasaulyje, laiko įvykių ratui nuostabiai intensyviai sukantis, gyvenimas stato tokius rimtus uždavinius?

Gal ir šiuo metu rašyti apie lietuvių ir Lietuvos reikšmę Europos istorijoje, reiškia tą patį, ką ir krapštytis ir tyrinėti prieštvaninį mamuto dantį. Šis jau skaitosi amžiams žuvis organizmas ir šiandien bėra įdomus tik paleontologui. Ar ta mūsų praeitis beturi kokios reikšmės?

I tai atsakome: lietuvių tautos dabartį su praeitimi jungia šimtai matomų ir nematomų siūlų. Toji praeitis yra pamokanti, kelrodė į dabartį, parodanti, jog ne vien mūsų kartai tėra uždėtas toks sunkus bandymas. Čia ir verta trumpai pažvelgti, kokios reikšmės turėjo lietuvių tauta ir valstybė Europai.

Vakarų Europos akimis lietuvių tauta gana vėlai tepasirodė istorijoje. Tuo metu, kai ant senosios Romos imperijos griu-

vėsių brenė naujos tautos, kai formavosi feodalinės vidurinių amžių valstybės ar klestėjo popiežiaus ir imperatoriaus galybė, — o jų ilgametės tarpusavio kovos jaudino visą krikščionišką visuomenę, apie rytinį Pabaltijį teuztikamos labai atsiktinės žinutės. O jos iš dalies surašytos sąryšy su misininku (šv. Vaitiekiaus, Bruno o iš Kverfurto) kankinių mirtimi pagonių prūsų ir lietuvių žemėse. Ir jeigu su kastuvu negalėtume patirti, ką yra užkonravusi žemė, visas ankstyvasis Europos viduramžis būtų Lietuvai perdėm naktis.

Rusų kronikos mini Lietuvą nuo XI-ojo amž. pusės, o vakarų Europos metraštininkai baltų (aiščių) tautas "surado" tik sąryšy su vokiečių ordino įsikūrimu Livonijoje (1202 m.) ir Prūsiose (1230 m.). Bet jau prieš tai, XII—XIII amžiaus sąvartoje, lietuviai buvo spėję politškai susiorganizuoti, t. y. įkurti savo valstybę.

Lietuvių tautos susivienijimas įvyko tuo metu, kai dar negrėšė joks išorinis priešas, kai kaimynystėje nebuvo nė pavojingo vokiečių ordino. Susijungimas vyko savaime, be išorinių veiksnių. Jis ėjo iš pačios tautos, kai vienas didesnis ir vis stiprėjęs kunigaikštis, įgavęs pastovios tendencijos savo valdžią didinti, pagaliau sujungė dešimtojo Nemuno ir Neris plotų lietuvius. Šitai jis išplėtė savo valdžią ne tik kitų pajungtų sritinių kunigaikštelių žemėse, bet ir tuose artimiausiuose rytiniuose plotuose, kur dar priešistoriniais laikais lietuviai buvo gyvenę kompaktiškai, tačiau kur jau anksti buvo prasidėjusi rytinių slavų (gudų) kolonizacija.

XIII-ojo a. pradžioje Lietuvos valstybė pasirodė jau politiškai tiek stipri, kad ji visuose, net ir gausniuose, to šimtmečio susitikimuose su Livonijos ordinu ir jo vakaruose surinkta kryžininkų kariuomene atvirame kovo lauke vis išėdavo laimėtoja; 1236 m. — Saulės kautynės, 1260 m. — didysis Durbės laimėjimas, 1267 m. — Lenevardeno laimėjimas, 1270 m. — didžiulis kryžininkų sumušimas šiaurės Lietuvoje.

Kokios reikšmės galėjo turėti tas lietuvių valstybingumas Europai, kuris siekia beveik 750 metų?

Mindaugas (1263 m.) buvo pirmasis Lietuvos valdovas, priėmęs vakarų krikščionybę ir gavęs iš popiežiaus Inocento IV-ojo karaliaus vainiką. Jis stengėsi Lietuvą suartinti su vakarais ir padidinti jos svorį Europoje. Tai buvo galima tik krikščią priėmus. Apsikrikščijęs ir kartu tapęs karaliumi, Mindaugas ano meto visuomeniniu ir tarptautinės teisės požiūriu pakėlė Lietuvą į aukštesnę valstybinio gyvenimo formą. Tačiau partikuliarinės ir sritinės jėgos neleido Lietuvoje pastoviai išsilaikyti nei karaliui, nei vakarų krikščionybei. Ji realiai tegalėjo būti įvesta tik 1387 m. Tada Lietuva galutinai išėjo iš jai pavojingos kryžkelės ir apsisprendė už vakarų kultūrą.

Kai kryžiuočių ordinas, įveikęs latvius ir sunaikinęs senuosius prūsus, priartėjo prie pat Nemuno, t. y. prie Lietuvos, jis buvo sukeitęs savo misijų tikslus; užuot vietinius gyventojus krikščioninę, ordinas juos ėmė nukariuoti ir pavergti. Ant kardo galo siūlomu kryžiumi tariamai siekdamas užgnaužti paskutinę pagonybės salė Europoje, ordinas iš tikrųjų pagrindiniu tikslu laikė užimti Lietuvos plotus ir tuo būdu panaikinti "tiltą", kuris neleido susijungti abiem ordino šakom (Rytprūsų ir Livonijos). Lygiai 200 metų (1236—1435 m.), ordinas dėl šio tikslo kariavo su Lietuva. Jis suorganizavo didelę karinę jėgą, o savo finansais, ūkiu, pilių statybos technika buvo pavyzdis visai Europai.

Su šitokia stipria valstybe,

kuriai į pagalbą nuodėmingi riteriai, ėjo iš visos Europos, išskyrus Ispaniją ir Italiją, reikėjo lietuvių tautai vesti žūbtūnė kovą, nes ji buvo vienintelis būdas apsaugoti savo laisvę, apginti žemę, išgelbėti valstybėnei nepriklausomybę. Lietuvis, daugiausia žemaičių plotuose, savo karda pagonių kraujuose dažė 14-ame a. čekų karalius Jonas Liuksemburgietis (apie tai mums vaizdingai rašo jo žygių dalyvis prancūzų poetas Guillaume de Machaut). 1390 m. traukė į Lietuvą ir Anglijos būsimasis karalius Henrikas VI. Surado į ją sau keliu su šimtais savo riterių Austrijos kunigaikštis Albrechtas, Bavarijos Henrikas ir kiti. Riteriai, grafai, hercogai ir kiti svečiai "pro remedio animae suae" traukė iš vakarų Europos į tolimą ir mažai žinomą Baltijos pakraštį prie Nemuno.

O toksai imperatorius Fridričas II, ar dar aiškiau imperatorius Liudvikas Bavarietis, dovanavo tą kraštą ordinui (1336 m.). Pasistatęs sau ant Nemuno pilį (Bajerburgą) ir įkūręs ten vyskupiją, ordinas turėjo iš jos valdyti visą užimtą Lietuvą.

Koks galėjo būti tada lietuvių tautos ir valstybės vaidmuo? Visa krikščioniškoji Europos visuomenė žinojo, kad be vienos kryžiaus karo arenos Ispanijoje su maurais, kitos — su muzulmonais turkais Palestinoje, buvo dar trečias — krikščioniškos Europos frontas. Jis buvo žymiai artesnis. Tai buvo kovos su pagonimis lietuviais, vidurio Europoje taip išgarsėjusios "Litauerreisen".

Ir tiksliai svečių, šimtai "knapp'y" turėjo čia, toje daug artimesnėje kovoje, įgyti sau riterių vardą, kai būdavo deginamos ir naikinamos lietuvių sodybos, aijimamas jų gyvasis inventoriūs, o jie patys be skaitaus žudomi arba imami nelaisvėn.

"So fuerst man si gepunden, Gleich den jagunden hunden" — džiūgaujau austrų poetas Suchenwirts, čia primindamas, kad lietuviai kaip medžiokliniai šunės, vienas su kitu surišti, būdavo išvedami į vergovę. Tas Suchenwirts ne vienoje tokioje svečių ekspedicijoje yra dalyvavęs ir palikęs tų žygių vaizdingus aprašymus eilėmis.

Nors septynios pagrindinės ordino kronikos su detalėmis aprašinėja tuos dviejų šimtmečių karus, bet niekas niekuomet negalės apskaičiuoti tūkstančius lietuvių gyvybių ir nesuskaitomas gėrybes, paaukotus užlikrinti laisvei ir savo valstybiniam gyvenimui. Tokiu būdu su vakarais, su vakarų kultūra ir jų aktyvia krikščionybė lietuviai susitiko kardo smūgiais, kai tipiška vidurinių amžių išraiška — vokiečių ordinas — stengėsi ją prievarta primesti.

Beį, gindamiesi nuo ordino, lietuviai neužsidarė nuo pačios krikščionybės. Jau "Rex Lithuanorum ac multorum Ruthenorum" kurio vaikaitis (Jogaila) karaliauavo Lenkijoje, o šio vaiko vaikis Vengrijoje ir Čekijoje, skelbė asmens įsitikinimą gerbimą, leido savo sostinėje Vilniuje kurtis vakarų vientuoliams. Pažymėtina, kad lietuvių tauta, radusi būdą taikiai priimti vakarų krikščionybę, Gediminaičiui Algirdo sūnui tampant Lietuvos karaliumi, iki šiol yra išsilaikiusi katalikiška, kai tuo tarpu ją "krikščijęs" or-

dinas nuo katalikybės pats tuoj atkrito (1525 m.), kai tik pasirodė Liuterio mokslas.

Heroiškos kovose lietuviai apgynė ne tik savo laisvę, jie atliko ir svarbų tarptautinį uždavinį — sulaukė germanizmo ekspansiją. O tai turėjo didelės reikšmės visai rytu, iš dalies ir vakarų Europos istorijai. Neleisdami užimti vakarinės Lietuvos (žemaičių), to kylio, kuris skyrė Prūsiją ir Livoniją, jie sulėtino vokiečių kolonizacijos tempą Livonijoje ir apsaugojo latvius nuo paskendimo germanizmo juokoje.

Antra, jeigu ne stiprus lietuvių barjeras, ordino valstybė būtų pasiekusi Dnieprą. Totorių jungo ir tarpusavio susiskaldymo suvarginti rusai nebūtų pajėgę sudaryti jokios atsparos. Dnieprą, toji reikšmingoji upė, daugiau kaip 2000 km jungianti rytų Europą (per Juodąsias marias) su Bizantijos pasauliu ir Viduržemio jūra, būtų tapusi vokiečių pasienio upė. Tas planas tvirtai įsikurti prie Dniepro, ypač Ukrainoje, vokiečiams vėl atgijo abiejų pasaulinių karų (1914 ir 1941 m.) metu.

Kartais ta didžioji kova netiksčiai vaizduojama kaip grūmimasis slavų su germanais. Iš tikrųjų pagrindinis ir lemiamas vaidmuo teko lietuviams prie Šaulių (Saulės) 1236 m., prie Liepojos (Durbės) 1260 m., Tannenbergo 1410 m., prie Ukmergės (Šventosios) 1435 m., suduoti ordinui labai skaudžius smūgius. Artimiausi lietuvių talkininkai, ypač 1410 m., buvo lenkai, kuriems ordino agresija taip pat buvo sudariusi rūpesčių.

XIV-ojo ir XV-ojo a. Lietuva turėjo nepaprastą laimę, kuri retai dinastinėse valstybėse pasitaiko: vienas po kito sekė eilė talentingų valdovų. Štai, Gediminas išdirbo aiškūs valdymo metodus ir sukūrė gana stiprią organizaciją krašto saugumui. Be kitko, paupiais ir sunkiai priėmamos, gamtos atžvilgiu gerai

parinktose vietose, ant kalnų arba, pajudinus tūkstančius kūbinių metrų žemės, jis pasitė dešimtis pilių, apie kurias ir šiandien liudija šimtai piliakalnių. Šitoji organizacija ir galėjo sėkmingai sustabdyti iš vakarų vis didėjančią germanų (ordino) brovimą ir apsaugoti lietuvių tautą nuo artimiausių giminių, senųjų prūsų, likimo, t. y. nuo išnaikinimo.

Gedimino sūnus Algirdas († 1377 m.) laikomas vienu didžiausių politinių vidurinių amžių amžiais. O į Kartaginos Hanibalą panašus jo brolis Kęstutis († 1382 m.), visą amžių praleidęs pusiau partizaninėse kovose ant žirgo, imponavo ir priešams. Visų tų valdovų viršūnėje atsistoja Kęstutis sūnus Vytautas, laimėjęs respektą visų ano meto Europos valdovų.

Tada Lietuvos valstybės vaidmuo buvo pasidares jau toks didelis, kad jos kuni-

gaikščio lietuvių kandidatūros į Lenkijos karalius nebegalėjo atsverti net tokie konkurentai, kaip Vilhelmas Habsburgas ar Zigmantas Liuksemburgietis, nekalbant jau apie vietinius kandidatus. Prieti prie Juodosios jūros derlingų pakraštų ir kolonijų, kurias Mažosios Lenkijos ponai norėjo įsigyti, galima buvo tik per Vilniaus dvarą. Lietuviai sėdi ne tik kar nors Polocke, Vitebske ar Pskovo ir Naugardo respublikose, bet ir katalikiškoje karalystėje, Lietuvos krikšto metais (1387 m.) tam karaliui nusilenkia Moldavijos kunigaikštis, už dviejų metų — Valachijos, o dar už septynerių — jo vasalas Besarabijos gospadorius.

Kitas lietuvis, karaliaus pusbrolis Vytautas, tiesa, neturėjo formaliai uždėto karaliaus vainiko, bet jo įtaka pašaukė aplinkui į visas puses dar stipriau. Ir Maskva,

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo kostumeriams, draugams bei pažįstamiems

CHARLES LOUNGE
CASIMIR ASTRA, Sav.

Čia galima išgerti ir smagiai laiką praleisti

3101 SO. HALSTED ST. Tel. VI 2-6105

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams ir draugams

BONNIE BEE SUPER FOOD MART
MRS. JOHN GUSTAINIS, Sav.

1800 Main Street — Tel.: FIlmore 3-3033
MELROSE PARK, ILLINOIS

Knyga — geriausia dovana

TIEMS, KAS NORI ŠVENTĖMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liūdzius, RAŠTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Zoščenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. M. Gimbutienė ir kiti, MAZOJI LIETUVA, 327 psl.	\$3.00
5. K. B. Kraujonas, ŠIAURUJŲ TAKELIŲ, 178 psl.	\$2.00
6. Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 987 psl.	\$10.00
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 430 psl.	\$7.50
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$5.50
10. Paulius Galaunė, LIETUVIŲ LAUDIES MENAS, 301 p. ir 174 piešiniai.	\$8.50
11. Kipras Bieflinis, PENKTIJI METAI, 592 psl.	\$6.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00	\$4.00
13. Juozas Svaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Antanas Baranuskas, THE FOREST OF ANYKŠCIAI, N. Rasteno vertimas, 40 psl.	\$2.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ	\$5.00
16. Alfonsas Nevardauskas, PAJURIAIS, PAMARIAIS	\$5.00
17. Jurgis Savickas, ŽEMĖ DEGA	\$4.50
18. A. Vienuolis, KRYŽKELES, romanas	\$5.50

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiumę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu adresu:

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Sveikiname visus savo draugus, kaimynus ir pažįstamus ir linkime

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

Antanas ir Genovaitė Milauckai

7900 West 111th Street Worth, Illinois
Tel.: Gibson 8-4567

How to get MORE out of your tax refund

When you get your '63 tax return (Form 1040), take a look at line 23 on the bottom of the page.

It gives you the option of taking your refund in U. S. Savings Bonds instead of a check for the total amount.

Think it over when you ask for your refund this year.

Quick facts about Series E Savings Bonds

- You can buy Bonds where you work on the Payroll Savings Plan
- You pay no state or local tax and can defer the Federal tax on interest until the Bonds are cashed
- You can get your money when you need it
- Your Bonds are replaced free if lost, destroyed, or stolen

There are two big advantages:

- Taking your refund in Savings Bonds gives you an easy way to hang onto it.
- When your Bonds mature, your refund becomes 33 1/3% bigger. You get back \$4 for every \$3.

You also get a nice red, white and blue feeling from knowing you're helping your country's future as well as providing for your own.

Keep freedom in your future with U.S. SAVINGS BONDS

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

The U.S. Government does not pay for this advertisement. The Treasury Department thanks The Advertising Council and this newspaper for their patriotic support.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MARCH 23, 1964

ir totoriai, ir Lenkija, ir pats ordinas, kuris, netekęs dalies žemių, pereina į paprastą defenzivą, yra Vytauto galybės įtakoje. Jo vardą žino ir Europos vakarai, ir į Vilniaus ir Trakų dvarą su visokiais politiniais reikalais lankosi įvairių valstybių pasiuntiniai. 1429 m. Lucko suvažiavimas yra akivaizdus tos įtakos pademonstravimas. Ir koks nors flamandas keliauninkas Ghillebert de Lannoy nepaprastai stebisi Vytauto galybe rytų Europoje, ypač jo įtaka totoriuose, o dar labiau jo vaišingumu svetimšaliams.

Šitokių gabių ir įtakingų valdovų vadovaujami, šalia kovos prieš teutonų agresiją, tuo pačiu laikų lietuviai plėtė savo valstybę plačiuose rytinių slavų plotuose ir susidūrė su nauja banga — su totorių veržimusi į vakarus. Jau

Mindaugas (1258 m.) turėjo spirtis prieš tuos Azijos mongolus, nusiaubusius rytinę Lietuvos dalį.

Paprastai Europos vidurio tautų istorijoje iškeliamas 1241 m. prie Liegnitzo Silezijos ir kitų kunigaikštėjų susitikimas su totoriais. Lietuvių pastangos labai menkai teuzsimenamos ar nutylimos, nors jų istorinė reikšmė yra buvusi daug didesnė.

Lietuviams daug labiau sekėsi tvarkyti tą plačią rytų erdvę ir santykius su totoriais, negu tai buvo pajėgusi senoji rusų (Kijevo) valstybė. Ji buvo juk turėjusi daug vargo, tvarkydama iš Azijos stepių plūstančias (pečenių, polovų) tautas. Viena iš tos garsiosios Kijevo valstybės žlugimo priežasčių ir buvo nesėkmė atsispirti prieš mienų nomadų veržimąsi į turtinę Kijevo valstybę. Jie

sugriovė ją ir apiplėšė. Lietuvių santykiavimas su nomadais buvo daug laimingesnis. Šitaip Algirdo ir Vytauto laikais lietuviai, užimdami plotus net iki Dniepro kunigaikštystės, apsaugojo didelę dalį rytinių slavų nuo totorių jungo, nes nepriklausyti Lietuvai tada reikė pasirinkti totorių vergovę. O rusai mėliau rinkosi lietuvius, savo valstybingumą rytuose pajėgiančius skleisti labai tolerantiška politika, kuriai pagrindus padėjo Gediminas.

Daugiausia prie totorių tvarkymo prisidėjo Vytautas. Nežiūrint į jo pralaimėjimą (1399 m.) prie Vorklos (kaitysi žemutinio Dniepro priepis), jis atėmė iš jų ne vien rusų žemes, bet vertė pripažinti savo viršenybę, skyrė jiems chanus. Pietų Rusijoje jis saugojo Europą nuo tų naikinančių puolimų, statė

tvirtoves, kolonizavo pačius stepių gyvenimus nomadus — totorius. Šitaip Vytautas įveikė stepę ir jos klajoklius. Jis pasiekė Juodąją jūrą, išlyginamas Lietuvos valstybės perdem kontinentalinį charakterį. Ten turėjo būti suorganizuotas ir ekonominis gyvenimas. Šalia statomų tvirtovių buvo įrengtos ir dvi muitinės (Tavan, Chortica). Ten dar XVII-ame a. buvo likę Vytauto veiklos atminimų. Apie tai liudija Dniepro žemupio vietovių pavadinimai "Vytauto Pirtis", "Vytauto Brasta" ir t. t.

Algirdas buvo paskelbęs, jog visa Rusija turinti priklausyti Lietuvai ("Omnis Russia debet ad Litwinos simpliciter pertinere"). Tačiau jau tada tolimos šiaurės Maskvos kunigaikštijėlė buvo pradėjusi rinkti rusų žemes. Po Konstantinopolio kritimo

(1453 m.) Maskva ("trečioji Roma"), pasijutusi Bizantijos palikimo saugotoja (dvigalvis Bizantijos erelis), ėmė veržtis į vakarus ir rinkti stačiatikių gyvenamus plotus. XVI-XVII a. kryžiuočių ordinarai. Ten turėjo būti suorganizuotas ir ekonominis gyvenimas. Šalia statomų tvirtovių buvo įrengtos ir dvi muitinės (Tavan, Chortica). Ten dar XVII-ame a. buvo likę Vytauto veiklos atminimų. Apie tai liudija Dniepro žemupio vietovių pavadinimai "Vytauto Pirtis", "Vytauto Brasta" ir t. t.

Valdydama gudų ir ukrainiečių plotus, Lietuva trukdė Rusijos ekspansijai ir lėtinio jos priėjimą prie jūros. Lietuvos - Lenkijos valdovas Steponas Batoras (1586 m.) sėkmingai buvo užtvėręs caro Jono IV-ojo Baisiojo pastangas prasimušti per Livoniją į jūrą. Bet tos pastangos dar la-

biau sustiprėjo XVIII-ojo a. pradžioje, Petro Didžiojo laikais. Ypač nuo 1717 m. prasidėjo nuosekli ir apgalvota rusų politika, sistemingas veržimasis į vakarus. Visos Rusijos pastangos anais kabinėtinės ir absoliutinės politikos laikais buvo vedamos taip, kad Lietuvą - Lenkiją būtų galima susprogdinti iš vidaus, kad jos nebeapjėgtų sustiprinti centralinės valdžios (karaliaus), pagerinti tvarkos ar padidinti kariuomenės.

Šią imperialistinę politiką atbaigė Kotryna II, drauge su Prūsais ir Austrija pasidalindama Lietuvą - Lenkiją trimis atvejais (1772, 1793, 1795 m.).

Gedimino - Vytauto Lietuva viena buvo pajėgusi sulaukyti ordino agresiją, tvarkyti totorius ir labai sėkmingai skleisti rytuose savo valsty-

bingumą. O susijungimas su Lenkija, įvykęs 1569 m. Liublino, su viltimi gauti prieš Maskvą pagalbos, reikiamos jėgos nedavė. Abi valstybės išieškojo daug energijos, tvarkydamos Ukrainoje destruktivius kazokus, stabdydamos prie Juodosios jūros turkų veržimąsi (jau 1444 m. prie Varnos kovose su turkais buštingė sumobilizuoti reikiamų jėgų..

vo žuvęs Jagailaitis Vladislavas), suduodamos jiems skaudžių smūgių (1683 m. Jonas Sobieskis prie Vienos), įtemptai kovodamos su švedais. Bet prieš Maskvą didelių bajorų laisvių respublika nebe-

Daug jėgų buvo šiekvota tarpusavio kovai, kai lenkai ėmė lietuviams reikšti savo ugnias, prieš kurias šie atkakliai gynėsi. Jungdamiesi (Nukelta į 7 psl.)

Linkime

Linksmų Velykų Sventių

MŪSŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO NARIAMS,
BENDRADARBIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

Dabar laikas pirkti arba statyti gyvenamus namus, kol kainos vėl ne pradėjo kilti. Per paskutinius porą metų kainos žymiai sumažėjo, bet šis sumažėjimas yra tik laikinas. Žinoma, tvirtina, kad ateinančiais metais kainos ir vėl pakils. Jos gali būti dar aukštesnės, negu buvo prieš porą metų. Chicago Savings bendrovė gali padėti Jums išgyti naują, gerą ir puikų namą. Virtuje esančiame paveikslo matomą namą galite pirkti jau pastatytą arba panašų namą galite užsakyti pagal savo planus ir nurodymus.

CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ, 43 milijonų dolerių finansinė įstaiga, namus perkantiems ar statantiems žmonėms yra pilnai pasiruošusi duoti morgičių prieinamiausiomis sąlygomis, lengvais mėnesiniais išmokėjimais. Susidomėjusius kviečiame atvykti į Amerikos Lietuvių sostinės centrą — Marquette Parko apylinkę, į CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ ir susitarti dėl paskolos.

Jūsų patogumui turime du didelius kiemus automobiliams pastatyti. Į didįjį galima įvažiuoti tiesiai iš Western Avenue, o antrasis yra mūsų namo užpakalyje. Darbo valandomis abu kiemai atdaryti. Taupytojai, klientai, bendrovės nariai ir mūsų bendrovę lankantieji svečiai visuomet gali veltui tuose kiemuose pasistatyti savo automobilius. Jiems nereikia rūpintis, kad pusvalandis neprabėgtų ir kito dešimtuko nereikėtų nešti. Prašome užvažiuoti pas mus. Mūsų pareigūnai mielai noru Jums paaiškinti apie gausybę teikiamų patarnavimų.

Marquette Parke -- Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SOUTH WESTERN AVENUE

CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdinčiai tvarkanti savo biznio reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiskai. Chicago Savings

bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir niekad nėra mokėjusi mažesnius, kaip 3% dividendus, tuo tarpu kai daugelis finansinių įstaigų yra mokėjusios tik 2% dividendus arba net mažesnius.

Štai nariams teikiamas mūsų pilnas patarnavimas:

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M. - 3:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M. - 4:00 P.M.
Wednesday Closed All Day
Thursday 9:00 A.M. - 6:00 P.M.
Friday 9:00 A.M. - 6:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M. - 12:00 P.M.

4 ¹/₂%

Anticipated Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U.S. Postal Stamps Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-in Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

MALONU BUVO SUTIKTI SENUS ARGENTINOS PAŽISTAMUS

Rašo Vladas Rasčiauskas

Naujuosius Metus sutikau Buenos Aires mieste, Argentinos sostinėje, Argentinos Lietuvių Centro namuose. Argentinoje buvau prieš vienuolika metų. Tada užmezgiau daug pažinčių. Paskutinę praeitų metų dieną susitikau kelis senus Argentinos lietuovus.

Pirmiausia teko pasisveikinti ir paglebešiuoti Kostą Norkų, Argentinos Lietuvių Balso redaktorių. Jis ir Amerikos lietuviams yra pažįstamas, o dar didesnius Kauno lietuvių skaičius jį pažįsta. Daugelis kauniečių prisimena, kaip Kostantinas Kaune vaišino pareigūnus ir įtakingus žmones. Kostantinas ir dabar yra tas pats. Nuotaika gyva, širdis tvirta, sveikinasi draugiškai, tiksliai metų našta jį jau gerokai spaudžia.

Buvau laimingas, kad laiku pataikiau patekti į Buenos Aires

res. Argentinos Lietuvių Centre buvo susirinkę didokas būrys lietuvių Naujųjų Metų sutikti. Ten nukritau, kaip iš parašiuoto. Nei lauktas, nei prašytas. Kai kurie svečiai net savo akimis nenorėjo tikėti. Stebėjosi, kaip gali čia būti Vladas Rasčiauskas, jei vietos lietuvių spaudoje nei vienu žodžiu nebuvo užsiminta. Jiems atrodė, kad aš turėjau iš anksto parašyti. Tuo tarpu man atrodė, kad viskas daug natūraliau išeina, kai susitikimas įvyksta be jokio pasirušimo, netikėtai, natūraliai. Minėtame Centre radau V. A. Andrašūnų šeimą, K. Develkių — Pipirų šeimą, J. M. Petronius, A. G. Satkauskas, A. O. Kairius, Elzė Čekauskienę su vaikučiais, A. O. Misiūnus, V. Misiūnus, ir daugelį kitų. Šiuos žmones pažinau, kai prieš 11 metų buvau Argentinoje.

Tame pačiame centre radau ir čekiečių. Niekad nemaniau, kad ten čekiečių skaičius būtų toks delis. Ten buvo Chicagoje gyvenęs ir dirbęs Romas Malela su tėvais ir sesute V. Surviliene, josios Benediktas ir sūnus Hektoras. Iš Brooklyno į Buenos Aires buvo atskridęs J. Dieklus ir Butkų šeima. Buvo Herminia Burbaitė — Jokušauskienė su tėvais ir seserimis.

Buenos Aires lietuviai Naujuosius Metus švenčia panašiai, kaip ir Chicagoje. Visi geria, sveikina vienas kitą, o vėliau kalbas sako. Malonu, kad tos kalbos buvo trumpos. Mums patinka pasiklausti gerų kalbų, bet esame dvigubai dėkingesni kalbėtojams, kai jie kalba trumpai. Juo trumpiau kalbėtojas kalba, tuo jis geresnis. Svarbu, kad trumpa kalba daug pasakytų. Juo kalbėtojas trumpa kalba daugiau pasako, tuo, mano manymu, jis yra geresnis. Jeigu jis kalba ilgiau, negu reikia, tai toks kalbėtojas privargina. Kalbėtojas turi neprivarginti, bet klausytojus pamokyti. Geras kalbėtojas trumpai kalboja daug pasako. Blogas kalbėtojas ilgai kalba ir nieko nepasako. Kartais jo kalba gali būti gera, bet ilgu užtęsimu jis išvargina klausytojus, o tada jo žodžiai į širdį neina. Jie ne į ausis atsimuša, bet į išpraktavusių kaktą. Atsimuša ir atšoka, kaip žirniai nuo sienos...

Naujus Metus sutiko Jurgis Ziberka, Buenos Aires Universitetą baigęs jaunas lietuvis. Jis kalbėjo trumpai ir aiškiai. Ziberka yra knygvedys, amerikietiška sakytume auditorius. Jis vedė Argentinoje gimusią ir aukštuosius mokslus baigusią lietuvaite Rožę

Paždagytę. Kalbėjo ir linotipininkas Vytautas Balčiūnas, čia atsiradęs po Antrojo Pasaulinio karo.

Išgėrus laures, užkandus ir išsibučiavus, publika pradėjo šokti. Geroje nuotaikoje visi sulaukė šių metų aušros. Man buvo labai malonu kartu su senais pažįstamais sutikti Naujuosius Metus. Nesmagu, kad ne visi ten dalyvavo, kuriuos aš norėjau pamatyti, bet vis dėlto buvo malonu ir tuos sutikti ir pasikalbėti.

Vėliau buvau užsukęs pas Vandą Račkauskaitę Vilitienę. Ji turi nepaprastai didelę rezidenciją Buenos Aires mieste. Kaip senam pažįstamam, ji suruošė skanią vakarienę. Ten susipažinau ir su josios sūnumi Ramučiu, pereinamais metais besilankiusiu Vakarų Europoje. Ten buvo ir panelė Angelė Bukevičiūtė.

Man buvo labai malonu pasigėrėti keliais dailininko Jono Rimšos kūriniais. Tai gabus lietuvis menininkas. Nepalyginsi su garsintais sugėbanciais, bet kurti nepajėgiančiais Čikagos meistreriais. Malonu, kad ir ponis Vilitienė turi pakankamai skonio tiems kūriniais įsigyti. Kitos ponios pinigais kitiems dalykams prašvaisto, o Vanda žino, kas gražu ir vertinga.

Josios vyras Antanas Vilitis yra išvertęs pirmąją "Martin Fierro" poezijos knygą. Šis kūrinys skaitosi Argentinos tautinės kūrybos gražiausias dalykas. Jį sukūrė argentinietis Jose Hernandez. Sako, kad tiksliai poetas gali versti kitų poetų darbus. Puškinas vertė Šekspyrą, Kruminas Jeseniną, poetas Antanas Vilitis išvertė "Martin Fierro". Man buvo malonu skaityti gražiai skambančius eilėraščius, kai išsėjaisi Titikakos ežero pakraščiuose. Nuosirdi padėka Vilitienei už dovanotą šio vertimo egzempliorių. Man norėtusi, kad josios vyras turėtų laiko išversti visą argentiniečių poemą.

Buvau užėjęs ir pas panevėžietį Joną Pogorecką. Lietuvoje apie šį savo kaimyną, galima sakyti, nieko negirdėjau. Pasirodo, kad jis baigė ne tik Lietuvos meno mokyklą, bet sugebėjo baigti ir Paryžiaus meno akademiją. Patyriau, kad visa eilė Argentinos biznierių yra įsigiję jo kūrinius. Man ir Pogorecko darbai patiko.

Patyriau, kad Jonas Pogoreckas nebuvo toks pramuštagalvis, kokiu buvau aš. Man vis rūpėjo eiti, važiuoti, naujas vietas pamatyti, su kitais žmonėmis pasikalbėti, o jis banke dirbo ir pensijon išėjo, jis net šešeris metus Draugijai "Lietuva" išsekretoriavo.

Pas Pogoreckius taip pat man buvo suruoštos vaišės. Be šeimos narių, ten dalyvavo Juozo Pogoreckio, menininko brolio, našlė; buvo josios dukterė Renė Petronienė, josios sū-

nus, dvynekės dukrelės, ir vyras Vytautas Petronis, kuris yra Olandų Banko skyriaus knygvedys.

Svečiavausi ir pas Antaną Norkų ir jo žmoną Elzbieta, buvusią šlūpaite. Čia buvo ir Kazimieras Norkus, su savo žmona Stefanija. Dalyvavo Vincas ir Antosė Norkai, S. M. Augliai, A. G. Šatkauskai, A. Zabuliai.

Zabulius aplankiau net du kartus. Zabulis yra mano sesers sūnus. Jis turi daug krautuvių, kuri gražiai auga.

A. E. Norkus yra pasistatęs kelių departamentų namą. Teko su juo plačiai išsikalbėti įvairiais biznio reikalais. Malonu buvo pasikalbėti ir su pramonininku Vladu Develkiu. Argentinoje jis yra stipriai savo kojas pastatęs. Jis yra apdairus, mokas gerai viską apskaičiuoti.

Būčiau norėjęs ir kitus savo pažįstamus pamatyti ir pasikalbėti. Su kai kuriais kalbėjau, bet nepasidariau pastabų ir nepaminėjau šiame rašinyje.

Jeigu sveikata leis ir didysis sprausminis lėktuvas dar turės pakankamai benzino, tai už kokių trijų metų dar kartą norėčiau patekti į Buenos Aires. Tiksliai tada planuosiu ten pabūti ilgesnį laiką, gal kokį mėnesį, kad galėčiau visus pažįstamus aplankyti ir su jais išsikalbėti.

Tada bandysiu nuvažiuoti į pampas, kad galėčiau pamatyti vieną seną savo pažįstamą panevėžietį, vedusį indijonę ir auginančią tryliką vaikų.

Vladas Rasčiauskas.

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ LINKIME VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS

WIDE WORLD TRAVEL bendrovė šiais metais siunčia dvi ekskursijas į Lietuvą. Ten nuvykusieji galės susitikti su artimiausiais savo giminėmis bei pažįstamais, išsikalbėti su jais ir aplankyti seną Lietuvos sostinę bei puikias jos apylinkes.

Be to, padedame, kiek pajėgiame, atvežti Lietuvoje likusius ar kitose pasaulio šalyse gyvenančius tėvus, žmonas ir vaikus. Visais keliomis reikalais kreipkitės į mano vadovaujamą įstaigą.

Vladas Rasčiauskas

WIDE WORLD TRAVEL, INC.,
Prezidentas

9727 So. Western Avenue
Chicago, Illinois
Tel.: GA 2-0640

Linksmų Velykų Švenčių
linki visiems geros valios lietuviams

METROPOLITAN STATE BANK

2201 WEST CERMAK ROAD Kampas LEAVITT STREET
BANKO VALDYBA IR DIREKTORIAI

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MARCH 28, 1964

YOU CAN HAVE COLOR AT THE PRICE OF WHITE

Why settle for White?

MODERNIZE YOUR KITCHEN with

FRIGIDAIRE

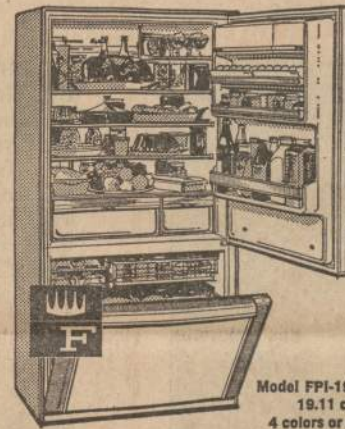
COLOR TODAY!

No painting, no remodeling. Just one new Frigidaire appliance in color can transform the appearance of your kitchen.

Big selections—we'll bet your model's here in your color, today.

You pay no more for Frigidaire color.

New! 19-cu. ft. FRIGIDAIRE Imperial Nineteen! Frost-Proof!

Model FPI-19B-64
19.11 cu. ft.,
4 colors or white

- Never any frost to defrost, in freezer or refrigerator section. Packages won't stick together.
- Roll-To-You shelves bring foods to you.
- Whopping 212-lb. freezer with tilt-out door.
- Meat Tender holds 16.3 lbs. of fresh meats.
- Big vegetable Hydrator.
- Flip-Quick Ice Ejector—easy ice service.

FRIGIDAIRE Space-Saving TWIN 30 at a budget price!

RCDH-637V, 30", electric
4 colors or white

- Ovens above and below.
- Cook-Master (lower) automatic oven control.
- Built-on, vented exhaust hood clears away smoke, cooking odors. (Optional extra cost "triple-filtering" kit eliminates need for duct work.)

ASK FOR FREE WIRING PROGRAM

Want MAN-SIZED SOLID COMFORT?

Here it is!

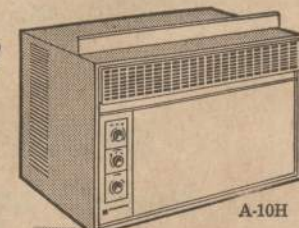
Thru-the-window or thru-the-wall
FRIGIDAIRE

9,600 BTU/HR.*

ROOM AIR CONDITIONER

- Big cooling! Real dehumidifying!
- Quiet, sleep-easy operation
- Adjustable air direction
- Thermostat
- 3-speed fans

*Rated cooling capacity per NEMA standard CN1-1960

A-10H

AW-10G

Ask about Guaranteed Rated Cooling Capacity!

FRIGIDAIRE
PRODUCT OF GENERAL MOTORS

SOLTIS APPLIANCES
FURNITURE

2647 West 51st Street

Tel. HEmlock 4-9200

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

...p lygus su lygiu, turėdami su Lenkija tik tris bendrus organus (karalius, seimas, senatas), lietuviai ir toliau išlaikė savo valstybinę sąmonę, ją kiekviena proga akcentuodami savo trečiuoju Statutu (1588—1840 m.), tik Lietuvos piliečiams garantuodami vietas, palaikydami savo ministrus, atskirą kariuomenę, išdėd, šaukdami savo atskirus priešseiminis suvažiavimus ir t. t. Viduje ir užsienyje Lietuvos magnatai vis stengdavosi akcentuoti ir kelti Lietuvos, kaip didžiosios kunigaikštystės, reikšmę.

Gresiančio rusų pavojaus akivaizdoje, nesiryždami nutraukti nepopuliarios unijos, lietuviai jos ryšio niekur negilino, priešingai — visada jai statė visokių formalių kliūčių. Pats gyvenimas, tiesa, abi valstybes suartino. Neberadus kelio pereiti iš grynai luominės respublikos į absoliučią monarchiją, bajorijos vaidmuo visame valstybiniame gyvenime pasidarė labai reikšmingas. O ji stengėsi ir Lietuvą performuoti pagal lenkų, t. y. katalikiškos valstybės, modelį. Lenkijos bajorų didelės laisvės ir mažos prievolės gundė Lietuvos bajorus. Tas bajorijos išgalėjimas silpnino centralinę valdžią, drauge silpnino valstybę ir jos rolę Europos gyvenime.

Sekant tolimesnę Lietuvos vaidmenį Europos istorijoje, reikia suminėti ano meto dinastinius santykius. Nektartą nuo vyriško įpėdinio gimimo fakto priklausė atskirų kraštų likimas, jų priklausomybė vieni ar kiti valstybei. Augant, stiprėjant ir nykstant dinastijoms, augo, didėjo ir nyko valstybės ir jų galia. Tokius pavyzdžius duoda Vengrijoje Anjou, čekijoje — Liuksemburgai, Vokietijoje — Hohenstaufenai, Wittelsbachai, Austrijoje — Habsbur-

gai, Prancūzijoje — Bourbonai ir t. t. Taip buvo ir su Lietuva. Tokioj dinastijų politikoje, kai nebuvo respektuojami jokie tautiniai interesai, ir Lietuvos valstybė galėjo savo įtaką tiek pareikšti svetur, kiek jos dinastija, valdančioji šeima, rodė politinio sugebėjimo ir sumanaus patvarumo. Ir iš tiesų, Mindaugo įkurtoji valstybė tuoj sunyko, nes ji nesulaukė tinkamo įpėdinio. Tačiau į Lietuvą, kaip į rytų Europos galybę, greit buvo atkreiptas dėmesys, kai tą pagonių valstybę ėmė valdyti vienas po kito energingi valdovai: Traidenis, Vytenis, Gediminas ir jo įpėdiniai.

Jos galybė didėjo reliatyviai dar labiau, kadangi aplinkui nebuvo stiprių valstybinių vienetų. Gedimino amžininkas Lenkijoje Vladislavas Lokietek, šiaip taip nugalėjęs valstybės vienijimo sunkumus, darė taiką su tuo lietuvių valdovu. Kitas amžininkas — Maskvos Jonas Kalita — jo saugojosi ir privengė. O Vokietijos imperija, sumukus imperatorių galybei, buvo susiskaldymo keliu. Tik žymiai vėliau rytuose iš tokių teritorijų, kaip Brandenbargas, resp. Prūsai, išaugo stipri kaimyninė valstybė.

Tik Prancūzijoje, Anglijoje, Ispanijoje, kurios neturėjo ypatingų santykių su Lietuva, formavosi tautinės valstybės. Tuo pačiu laiku pabudo ir kita periferija, būtent Skandinavija. Bet Lietuva priklausė tada prie tokių valstybių, kurias jūra ne jungė, bet skyrė. Tokiu būdu, kai kaimynai aplinkui, išskyrus kryžiuočių valstybę, dar nebuvo spėję suorganizuoti stiprių valstybių, Gedimino dinastija parodė aktyvų nusistatymą jų atžvilgiu.

Plačiais ryšiais išsišakojusi po rytų ir vidurio Europą, išskyrus Angliją, Prancūziją,

ALVENA GIEDRAITENĖ
dainuos jubiliejiname Naujienų koncerte balandžio 26 dieną Lietuvių Auditorijoje. Alice Stephens dainininkų choro Giedraitienė yra solistė.

Ispaniją ir Italiją, Gedimino Jogailos giminė iki pat XV—XVI a. užimponavo savo pajėgumu. Šitos giminės svorį ano meto tarptautiniame gyvenime, ypač nuo Vytauto laikų, jautė visa Europa. Kai Anglija ir Prancūzija buvo šimtmetinio karo išvargintos, o Vokietija neturėjo centrinės valdžios, Lietuva vis dar buvo tvirtiausia rytų Europos valstybė nuo Baltijos iki Juodosios jūros, užtvara prieš rytų tautų agresiją į vakarus.

Gedimino dinastijos pajėgumas žymus iki XVI-ojo a. pusės. Keturi Kazimiero Jogailaičio sūnūs buvo vainikuoti karaliai. Vienas jų valdė čekiją ir Lenkiją drauge. O šešios karaliaus dukterys buvo išleistos į įvairių valdovų dvarus. Tada toji dinastija buvo laikoma viena iš galingiausių Europoje.

bet dinastinės valstybės galybė dažnai priklauso nuo dinasto mirties ar jo įpėdinio buvimo. Toji, rodos, galinga Kazimiero giminė staiga palūžo, ir greitai jos galybė sukrito: nelauktai išmirė bevaikai jo sūnūs — Jonas Albrechtas ir Aleksandras. O Vengrijos ir čekijos sostus po netikėtos Kazimieraičio Vladislavo sūnaus mirties giminyntės keliu gavo Habsburgai. Tęprėjo tik 80 metų nuo to pavyzdingo šeimos tėvo Kazimiero mirties, ir jau nebeliko nė vieno jo vyriško įpėdinio!

Habsburgų ir beįsigalinčios Europoj Jogailos giminės priešingumai, kurie iki Vienos 1515 metų kongreso sudarė Europos dvarų politinę temą, baigėsi tuo, kad Žygimantas Senasis ir čekijoje ir Vengrijoje gavo pasitraukti prieš Habsburgų interesus. Iš tų žemių turėjo susidaryti būsimoji Austrijos galybė. Gedimino giminė užleido vietą Habsburgams.

Kai Gedimino — arba Jogailos — valdančioji dinastija 1572 m. išmirė, prasidėjo renkamųjų valdovų laikotarpis. Bendrasis Lietuvos-Lenkijos valdovas, kurių pirmuoju buvo prancūzas, antroju vengras, trečiuoju švedas, visą politinio svorio centrą perkėlė į Krokuvą. Valstybės galia sumenko. Iš čia ir susidarė įspūdis, kad tolimesniame politiniame gyvenime Lietuva mažai bedalyvauja. Jos, turinčios dar savo valstybinę individualybę, politinis gyvenimas reikšėsi tik tuo, kad senosios Lietuvos valstybinės sąmonės pajautimą tu-

be abejo, kaip visa tai vystėsi. Rusai į lietuvių kultūrą buvo pasikėsinę tokiais metodais, kurie ligi tol pasauliui nebuvo pažįstami. Prasidėjo daugybė įvairiausių varžymų, siekiančių kraštą supravoslavinti ir surusinti. Rusai ne tik ėmėsi šviesuomenę deportuoti, bet, svarbiausia, uždraudė vartoti lietuviškas knygas lotyniškais rašmenimis, jų vietoj įvesdami rusiškuosius (1864 m.). Kaip ordino laikais lietuviai vedė kovą dėl savo biologinės ir valstybinės egzistencijos, taip dabar prasidėjo panaši kova dėl savo elementarių teisių.

Lietuviai kategoriškai atmetė rusiškas raides, neėmė į rankas rusiškoms raidėm rašyti lietuviškų knygų ir organizavo savo knygų kontrabandą Prūsiose. Ten buvo sukurta gausi lietuviška periodika, kuri buvo slapta, su pavojais ir dideliais vargais per sieną gabenama. Keturiasdešimt metų (1864—1904 m.) truko atkakli kova, pareikalavusi daug aukų, išterėtų Sibiran, ir sulėtinusi lietuvių kultūros augimą. Bet kaip tik tuo metu, kai lietuviai kovojo labai sunkią kovą, subrendo nauja, būtent tautinė lietuvių sąmonė. Kaip bajorai buvo senojo lietuvių valstybinio idealo reprezentantai, taip dabar atsirado grynai tautinė sąmonė, kurios nešėjai buvo daugiausia ūkininkų sūnūs, išleisti į mokslą neseniai nuo baudžiavos paleistų valstiečių (1861 m.).

Kovojama buvo toliau. Nelegalioji spauda galutinai subrandino tautinę sąmonę, pareidama ją XIX-ojo a. gale poliiniame visuomenės išsiskyrė trys srovės: krikščioniškoji — vėlesnieji krikščionys demokratai, demokratai (valstiečių sąjunga) ir socialdemokratai, jau 1896 metais paskelbė savo programą, reikalaujančią Lietuvos nepriklausomybės.

Naujoji tautinė sąmonė reikšėsi gana energingais reikalavimais ir Didžiajame Vilniaus Seime, kuriame dalyvaavo per 2000 lietuvių atstovų. Pagaliau toji sąmonė perėjo į naujos išraiškos valstybinę sąmonę, pasireiškusią 1918

Net 1794 m. gen. T. Kosciūškos sukilime negalima buvo aplenkti Lietuvos atskirumo tradicijų, nes lietuviai nuo savo valstybinės organizacijos niekadoms neatsisakė. Tad iki XVIII-ojo a. galo vis dar galima atskirai kalbėti apie Lietuvą ir apie jos, tiesa, labai sumažėjusią tarptautinę reikšmę.

Rusų paverpta Lietuva netekė politinio vaidmens Europoje. Tiesa, 1812 m. Napoleono žygio metu buvo įkurta laikinoji Lietuvos vyriausybė, formuojami lietuviški pulkai. Bet tai buvo laikiniai reiškiniai. Tik mokslui Lietuva, tiksliau lietuvių tauta, virto tyrinėjimų objektu. Ypač gimstamajai tautotyrai turėjo reikšmės lietuvių folkloras, gimstamajai lyginamajai kalbotyrai nepaprastai svarbi buvo lietuvių kalba, daug bendra turinti su senuoju sanskritu. Pačiai lietuvių tautai, apie kurią buvo sakoma, kad tai, kas gyvenime turi žūtį, tik dainoje gali išlikti, beliko uždavinys išlaikyti pačią gyvą ir išlaikyti gyvą kultūrą. XIX-ojo a. pradžios romantizmas, gyvai besireiškias per Vilniaus universitetą, ir vadinamasis lituanistinis sąjūdis atnešė lietuvių tautai naujų idėjų. Bet kai nepavyko susikratyti drauge su lenkais rusų jungu (1831 ir 1863 m. sukilimai), lietuvių tautai atėjo labai sunkūs laikai. Žinome,

m. vasario 16 dienos aktu Vilniuje. O jis skelbė jokiais pažadais su nieku nesurištą nepriklausomą Lietuvą.

Šitai su pirmojo pasaulinio karo pabaiga Lietuva atgavo ne tik kultūrinę laisvę, bet ir politinę nepriklausomybę. Bet ji dabar nekėlė sau jokių uždavinių politiškai lemti Europos ateitį. Jos aspiracijos buvo grynai kultūrinės. Mažai tautai gali būti lemta sukurti nuosavą originalią kultūrą, kuri įsijungtų į Europos kultūrinių laimėjimų vainiką.

M. K. Čiurlionis — tai lietuvių dailininkas, kuris atsistoja Europos mene kaip originalus, jokioj kitoj tautoj nesutinkamas meno genijus, savo individualios, nuostabios fantazijos paveikluose sujungęs rytietišką mistinę dvasią su vakarietišku tvarkos ir tikslingumo principu. Ta pati dvasia iškyla lietuvių filosofo St. Šalkauskio asmenyje. Jei vienas ir antras vakarų pasauliui mažai pažįstami, tai tik dėl to, kad jų kūryba ir mintis nebuvo ligi šiol pasauliui pristatyti. Bet tie du pavyzdžiai rodo, jog Lietuva Europos kultūrai gali duoti reikšmingą įnašą.

Tiek trumpai galėjome išryškinti Lietuvos vaidmenį Europoje. Kaip matėme, senoji Lietuvos valstybė praityje yra pasirodžiusi kaip labai naudingas faktorius rytų ir vakarų Europos sąvartojė. Ji galėjo energingai atremti germanų puolimus, labai sėkmingai tvarkyti rytų erdvę. Tuo būdu ji atliko savo istorinę misiją. Antroji Lietuvos valstybė, susikūrusi po pirmojo pasaulinio karo ant grynai etnografinių žemių, imdamasi jau kultūrinės misijos, galėjo laikytis germanų ir rytinių slavų silpnume arba judviečių priešingume. Jai buvo pavojingas ir judviečių susitarimas, ir jų vieno didesnės persvaros įgijimas.

(Tremties Metai. Lietuvių Rašytojų Metraštis, 1947)

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULACIJOS PROBLEMAS
Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

Baltic Hotel
7643 HARDING AVENUE
MIAMI BEACH 41, FLORIDA
BLOKAS NUO PAJORIO
Sophie ir Bernice Welicks
UNION 6-9206

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems
GINTARAS RESTAURANT
MARIA IR JUOZAS ROČKAI, Sav.
2151 W. CERMAK RD. Tel.: VI 7-8179
CHICAGO 8, ILLINOIS

MALONIŲ IR LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ
linki draugams ir pažįstamiems
BALYS IR EMILIJA PAKŠTAI
38th ST. ir SO. CALIFORNIA AVE. (kampas)
CHICAGO 32, ILLINOIS
Tel.: YA 7-8722
SALE ĮVAIRIEMS PARENGIMAMS

MALONIŲ IR LINKSMŲ VELYKŲ
linki savo pacientams, draugams ir pažįstamiems
DR. A. J. BERTASH
736 West 35 Street
Phone: YA 7-5921

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems savo draugams ir pacientams linki
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Tel.: Vİrginia 7-0036

Linksmų ir laimingų Velykų švenčių linkime visiems šerinininkams ir draugams
MOKAME 4.6% INVESTAVIMO SĄSKATOMS
Esame naujame savo name, duodame morgičius, mokame aukštus dividendus ir teikiame kitus patarnavimus.
CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1642 WEST 47 STREET YArds 7-0145
V. P. PIERZYNSKI, Prezidentas ir Vedėjas

Mažlietuvio dvasia neužtroškinta, nors ir toli nuo Baltijos jūros

Gyvenimas kaip kristalas dūža,
Ir kaip laikrodžio spyruoklė dyla.
Kaip melsvos žibutės žiedas vysta,
Ir prabėgęs, — kaip vėjas, — niekad nesugrįžta.
Irena Ramunė

Jakis krito tik ką gauto Naujienų šeštadienio numerio antros dalies pirmo puslapio, šio gražaus eilėrašio pirmas posmas. Ir kaip daugumai iš mūsų jis tinką! Bet nemanau, kad jį galėtume pritaikinti praėjusį sekmadienį mano atlinkytai Vydūno premijos laureato dr. M. Anyso šeimai.

Nors praūžusio karo audros išbloskė iš tėvynės, sudaužė — sudėgino jų nuosavybę ir dalį daktaro rašto darbų, bet šeimos dvasia liko nepalaužta. Per vargą, per stovyklas pasiekė Amerikos kontinentą, jį apsigyveno Toronte.

Jų gyvenimas panašiau, kaip laikrodžio mechanizmas, viens kitam padeda sukintis, kad rodytų laiką kitiems. Ir jeigu kaip melsvos žibutės žiedas vysta, tai tik kad ir vėl pražystų kitiems pavasarį. Ir jis, prabėgęs, nesugryžta, tai jau tikrai nelieka kaip vėjas be pėdsakų. Lieka nuveikti darbai, kurie bylos ateinančioms kartoms, kad mažlietuvio gyventa čia.

Daktaro ir ponios Anyso bute prabangos nesimato, bet kultūringo lietuvio didžiausias turtas ir puošmena — pilnos lentynos knygų yra čia. Tik Liet. Enciklopedijos tomams visai naujutėliai, o kitos, iš apdarų matosi, už išlaikymą atsilygino — nedykinčia. Čia knygų yra įvairių, ir įvairiomis kalbomis. Nesimato televizijos, tam aišku, neturima laiko. Bet užtad sienas, tarp kitų paveikslų, ir šale karalienės Elžbietos, puošia nemažas tapytas paveikslas karalienės Barbaros Radvilaitės, ir Emilijos Platerytės 1831 m. sukilimo herojos.

Pavarčius tik vienos dabar premijuotos apie Senprūsių kovas su vokiečių kryžiuočiais, knygos rankraštį, ir pamacius, kaip viskas kruopščiai surašyta — kiek įdėta darbo, koks yra dr. Anyso "hobby", jau veik ir klausti neerikia. O vis tik gerb. daktaras dar randa laiko, ir labai mėgsta darbi savo darže prie rožių.

Minėtą knygą parašyti padėjo dr. Anyso geras senprūsių ir lotynų kalbų žinojimas, o

taip pat prancūzų ir anglų.

Dr. Anyso spaudoj dirbti pradėjo nuo 1919 m. Berlyne dirbo Prūsų Liet. redakcijoj; 1920 m. pabaigoj, ligi 1929 m. dirbo Berlyne Lietuvos pasiuntinybėje; 1929—1934 m. bukonsulas Hamburge. Tuo pat laiku studijavo teisę Berlyne, parašęs disertaciją Vilniaus klausimu — kad Vilnius juridiskai priklauso Lietuvai, Hamburge gavo teisių daktaro laipsnį. Nuo 1934 metų pabaigos ligi 1939 m. Klaipėdos gubernatūros patarėjas, ir vienus metus tame laikotarpyje krašto direktorijos narys. Per šią laikotarpį pergyveno 4-rius gubernatorius, ir visais politines bei ekonomines kovas, kurios krašte vyko. Be to dar dėstė Klaipėdos prekybos institute privatinę ir konsularinę teisę.

Dr. Anyso "hobby" visą gyvenimą buvo rašyti. Klaipėdoje parašė nedidelį veikalą — Krašto konvencijos statuto aiškinimą. Parašęs 300 puslapių apie Klaipėdos politiką, kur smulkiai sužymėti visi politiniai veiksmai. Karo metu Berlyne parašė veikalą, Lietuvos žemė — aukštoji bajorija. Deja, šis veikalas sudėgė. Taip pat parašė ilgą veikalą apie Hitlerio režimą, kuriame ypatingai pažymimi propagandos metodai prieš Lietuvą.

Dr. Anyso įdomavo istoriniai klausimai. Po karo pabaigos pradėjo rašyti veikalą apie Vytautą Didįjį ir buvo bebaigiškas, kai 1955 m. mažlietuviai, matyt, suprasdami, jog dr. Anyso čia yra nepakeičiamas asmuo, pageidavo ką nors apie Mažąją Lietuvą. Taigi dabar ir turime šį premijuotą veikalą apie senprūsių gimines.

Čia yra išstudijuota visa žinoma — esama medžiaga, apie šių giminių kilmę, gyventus kraštus, bandymas juos taikingu — arba karingu būdu priversti prie krikšto, apie krikščionybės įvedimą, ordinų įsteigimą, ir apie ordino karus su senprūsių giminėmis, kurie tęsėsi išsčius 53 metus. Čia yra gana smulkiai suminėti tų laikų veidai: Herkus,

Monte, Glaude, Dyvone, Auktumo, Linko ir t. t.

Dr. Anyso šį veikalą pasirinko rašyti dėlto, kad jautė trūkumą, kadangi apie šitas herojiškas kovas beveik nieko nebuvo parašyta lietuvių kalba, ir lietuviai labai mažai težinojo apie šias gimines ir apie tą laiką. Tas veikalas siekia supažindinti mūsų žmones su protėvių praeitimi ir parodyti žiaurumą, kurį tuomet praktikavo ordinas. Taip pat norėjo atidengti ir tų giminių gyventas vietas, kad būtų galima remti mūsų eventualinius reikalavimus į kai kuriuos buvusius lietuviškus kraštus, kuriuos seniau savinosi vokiečiai, o dabar jais dalinasi lenkai ir rusai... Nė vieni jame nėra gyvenę ir neturi jokių teisiųjų teritorijalių pretenzijų į juos. Šis veikalas atidengia apie 300 metų laikotarpį.

Dar šiais metais veikalą nori atspausdinti Mažlietuvii Draugija Chicagoje. Jeigu sveikata leis, kuri dabar yra sušlubavusi, dr. Anyso kitais metais baigs ir knygą "Vytautas Aleksandras, Didžiosios Lietuvos kunigaikštis."

Daktarui Anysoi besiraušiant lietuvių ir svetimoje literatūroje, ir užtikant daugelį svetimšalių rašytojų kalbant apie žymias lietuves moteris, dar Lietuvoje kilo mintis parašyti apie jas veikalą. Šį veikalą parašyti padėjo ponios Anyšenės labai geras slavų kalbų žinojimas. Ponia Anyšenė, dar būdama p-lė Bielskaitė (šiaulietė, inžinieriaus Bielskaus dukra), studijavo pedagogiką. Vėliau Kaune rašė žurnalui "Motina ir Vaikas", Klaipėdos krašto liet. dienraščiui "Vakarai", rašė recenzijas ir t. t. (Dabar p. Anyšenė dirba "Lady of Mercy" ligoninėje "surgical supply" skyriuje). Taigi šių dviejų žmonių sugebėjimu ir darbštumu lyg mozaikoj iš mažų šmotelių susidėstė knygą "Žymios Lietuvos Moterys mitologijoje, padavimuose ir istorijoje." Ir būtų labai gaila, jei ši knygą liktų nespausdinta. Nes čia per dvidešimtį

su viršum metų rinkta medžiaga lietuvių literatūroje mažai kur užlinkama. Pavyzdžiui Ona, Didž. Lietuvos kunigaikštienė, Liet. Enciklopedijoje net neprisiminta, o dr. Anyso apie jų parašė 30 puslapių. O čia jų visa dvylika vardų, vienos mums jau žinomos, o kitos žinojimo vertos.

Ne vien dr. Anyso, bet ir visa jų šeima, tai darbštumo pavyzdys, ir moksle viens antram nepasiduoda. Dukra Gražina Selūnienė ištekėjo dar besimokindama, o dabar su vyru moksle lenktyniauja. Ji baigė bakaluro laipsnį iš istorijos, o praicitais metais gavo magistrą iš Library science. Gražina suinteresuota savo tėvo veikalu apie Senprūsių Gimines ir eventualiai planuoja išversti į anglų kalbą sutrumpintoj formoj.

Sūnus Jurgis Toronte baigęs geofiziką, tris metus dirbo aliejaus laukuose Albertoje. Dar šįmet nori baigti chemijos fizikos daktarata. P-nų Anyso dukra ir sūnus dabar gyvena Chicagoje.

Dr. M. Anyso yra gimęs Kintuose, Šilutės apskr., ant pat Kuršių marių krantelio — galbūt, todėl audromis užgrūdintas, jis nepaiso ir gyvenimo audrų.

Buvo malonu p-nus Anyso pažinti, o dabar tik tenka palinkėti dar daug tomy prirašyti ir savo darbo vaisiais pasidžiaugti.

Izabelė Kandrotienė

Širdingai sveikina savo tautiečius lietuvius
ir linki jiems linksmy ir
laimingų šv. Velykų

ALFONSE F. WELLS
SUPERIOR COURT TEISEJAS

"NAUJIENOSE" SKELBTIS VISUOMET APSIMOKA

LINKSMŲ VELYKŲ

Linkime visiems geros valios lietuviams

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Valdyba ir Pareigūnai

JUSTINAS MACKEVIČIUS

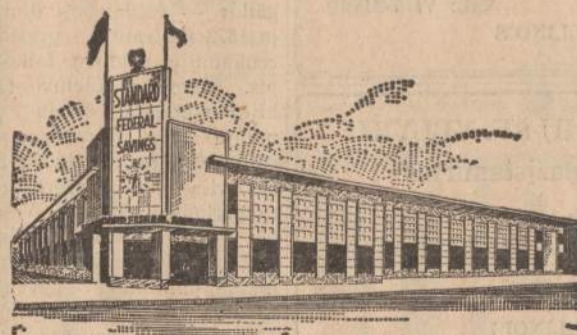
STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO
BENDROVĖS

DIREKTORIŲ TARYBOS PIRMININKAS

JUSTINAS MACKEVIČIUS, Jr.

STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO
BENDROVĖS

PREZIDENTAS IR MENADŽERIS

4192 ARCHER AVENUE

TEL. VIRGINIA 7-1141

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

linkime mūsų visiems kostumeriams ir draugams

STANLEY LITVINAS, PRESIDENT

Carr-Moody Lumber Co.

3039 SO. HALSTED STREET

TEL. Victory 2-1272